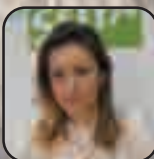

ZA NAŠU ZEMLJU

broj 27 / Mart 2015 / mesečnik / besplatan primerak

jer zemlja zasluži najbolje

Intervju

**Marija
Kalentić**

direktorka Dunav Soja, Srbija

Sa terena

**Podešavanje
sejalica**

Značaj

Prognozno
- izveštajne
službe Vojvodine

Agrotim

 VICTORIALOGISTIC

Dragi prijatelji,

Ovogodišnja sezona je počela. Ulazimo u novi ciklus planiranja svih aktivnosti imajući u fokusu značaj realizacije najvažnijeg zadatka - ostvarenja profita uz što manje troškove. Ipak, puno je faktora koji će uticati na ostvarenje svega što smo isplanirali.

Ono što je svakako pozitivna stvar jeste činjenica da se u poslednje vreme puno razgovara o uštedama koje se ostvaruju primenom mineralnih đubriva na osnovu analize zemljišta i date preporuke za svaku njivu i usev posebno, za osnovna i za azotna đubriva.

Takođe, više se priča i o uštedama koje su proizvođači ostvarili, i koje mogu ostvariti u budućnosti pri tretiranju pesticidima radi zaštite gajenih biljnih vrsta od različitih korova, bolesti i štetočina. Realizacija uštede je moguća korišćenjem sredstava za zaštitu bilja u tačno određeno vreme za tretiranje svakog problema koji se pojavi na usevu. Potrebno je samo sprovoditi preporuke koje dostavlja Prognozno izveštajna služba Vojvodine. Sprovođenjem ove dve mere, tačno onako kako je potrebno, osvaruju se neverovatno velike uštede, odnosno ostvaruje se realizacija profita.

Danas kada je tržište veoma promenljivo i kada su cene nesigurna kategorija, saznanje da sami možemo puno toga učiniti kako bismo novac zadržali u svom novčaniku, veoma je važno. Jedino u tom slučaju sa sigurnošću možemo reći da zaista i upravljamo celom proizvodnjom.

Kada sve to povežemo kroz elektronsku knjigu polja koja nam daje mogućnost pregleda urađenog, a time i pogled u buduće aktivnosti, tek tada možemo reći da je naš posao uspešno završen. A to nije teško. Jer mi to znamo, možemo i hoćemo!

Mi to zaslužujemo i naša zemlja to zaslužuje.

Natalija Kurjak

IP Program u soji 3	AKTUELNO Konkursi 4
Edukativne prezentacije 7	Izveštaj sa berze 8
INTERVJU Marija Kalentić 10	Predstavljamo Aleksandar Kočić 13 Stanko Šibul 14
INFO + Aktuelna ponuda repromaterijala 15	Vremenska prognoza 15
EKO info Kompost 16	SA TERENA Tehnologija gajenja soje i suncokreta 18
Program zaštite soje i suncokreta 20	Podešavanje pneumatske sejalice 21
Zaštita pšenice i ječma 24	Rešavanje korova u soji 25
Preventivne mere - repina pipa 26	Značaj Prognozno - izveštajne službe 29
Opasnost od zemljišnih štetočina 27	

Autori tekstova i saradnici

Marketing
AGROTIMA Victoria Logistic:

Natalija Kurjak
Marina Radić

Stručna služba
AGROTIMA Victoria Logistic:

Ljubica Vukićević
Duško Marinković

Poštovani čitaoci,

S obzirom da je saradnja jedna od osnovnih smernica našeg tima - pozivamo Vas da nam pošaljete komentare, sugestije, pitanja i predloge šta biste još voleli da pročitate u narednom broju.

mradic@victoriagroup.rs

021 4895 470, 021 4886 508

POČELO SPROVOĐENJE IP PROGRAMA U SOJI

ZA NAŠU ZEMLJU

aktuelno

NON-GMO

Mirjana Grujić
Direktor sektora
monitoringa i kontrole
kvaliteta Victoria Logistic

Identity Preservation Program

Uvođenje ovog programa ima za cilj da očuva NON-GMO zrno kroz sve faze lanca snabdevanja

Više puta smo naglašavali da su pouzdanost, sigurnost i sledljivost u primarnoj proizvodnji sojinog zrna neizbežni za pravilno upravljanje kvalitetom iste.

Stoga kompanija Victoria Group sprovodi proces sledljivosti tokom primarne poljoprivredne proizvodnje i skladištenja nemodifikovanog - NON-GMO zrna soje još od 2004. godine kada je i uveden IP program (Identity Preservation Program) u saradnji sa kontrolnom kućom SGS.

IP program se sprovodi kroz nekoliko faza:

1. faza - kontrola deklarisanog semena soje
2. faza - kontrola biljaka soje tokom vegetacije
3. faza - kontrola uslovnosti skladišnog prostora kako silosa tako i podnih skladišta
4. faza - kontrola zrna soje na prijemu, nakon žetve, u skladištu
5. faza - kontrola zrna soje tokom skladištenja i na otpremi iz prolaznih lagera
6. faza - poslednja faza kontrole zrna soje prilikom prijema na mesto prerade, odnosno u fabriku Sojaprotein.

Ovih dana je počelo sprovođenje prve faza IP kontrole za sezonu 2015. U toku je kontrola deklarisanog semena soje u doradnim centrima. Pravovremenom kontrolom semena soje omogućavamo bezbednu proizvodnju NON-GMO zrna soje za fabrike Sojaprotein i Victoriaoil.

IP program za Sojaprotein je sa 99,9% čistoće (ili sa max 0,1% primesa GMO) dok je IP program za Victoriaoil sa 99,1% čistoće (ili sa max 0,9% primesa GMO). Cilj nam je da očuvamo NON-GMO zrno kroz sve faze lanca snabdevanja primenom IP programa, što će biti učinjeno u 2015. godini.

Primenom IP programa u lancu proizvodnje merkantilnog zrna soje, kao i kasnije tokom prerade iste, fabrike Sojaprotein i Victoriaoil obezbeđuju finalne proizvode visokog kvaliteta, proizvedene od NON GMO zrna soje. █

KONKURSI

Konkurs za dodelu dugoročnih kredita za poljoprivredu

Razvojni Fond AP Vojvodine raspisuje konkurs za dodelu kredita za obezbeđenje finansijskih sredstava. **Rok za predaju dokumentacije: 31. decembar 2015.**

Konkurs je namenjen nosiocima registrovanih poljoprivrednih gazdinstava na teritoriji AP Vojvodine i osnovni ciljevi dodele kredita su obezbeđenje finansijskih sredstava radi podrške razvoja i unapređenja sektora poljoprivrede putem povećanja nivoa tehničke opremljenosti, povećanja obima, efikasnosti i inteziviranja poljoprivredne proizvodnje, povećanja produktivnosti, podizanje stepena konkurentnosti i zaštite životne sredine kao i podsticanje udruženog učešća više nosilaca individualnih poljoprivrednih gazdinstava u realizaciji zajedničke investicije u poljoprivredi radi poboljšanja tržišne pozicije individualnih gazdinstava.

Za realizaciju ove kreditne linije planirana su sredstva u iznosu od 250 miliona dinara.

Kreditni će se dodeljivati u oblasti poljoprivrede za finansiranje:

- nabavke poljoprivredne mehanizacije za poljoprivrednu proizvodnju (traktora, kombajna i priključnih mašina)
- nabavka opreme za poljoprivrednu proizvodnju

- nabavke kvalitetnog priplodnog materijala u stočarstvu i matičnog jata
- nabavke višegodišnjih zasada voća, vinove loze i ostalih višegodišnjih zasada sa opremanjem površina pod zasadima
- nabavke protivgradnih mreža sa naslonom
- nabavke opreme za zaštićeni prostor
- izgradnje bunara i nabavke opreme i sistema za navodnjavanje
- nabavke opreme za povećanje kapaciteta i osavremenjavanje linija za preradu primarnih poljoprivrednih proizvoda
- izgradnje, adaptacije i opremanja skladišnih kapaciteta (hladnjača i podnih skladišta)
- izgradnje i adaptacije građevinskih objekata za stočarsku proizvodnju u cilju zaštite životne sredine i ispunjenja standarda u oblasti poljoprivredne proizvodnje.

Konkurs je otvoren do iskorišćenja sredstava planiranih za njegovu realizaciju.

Potrebne informacije možete dobiti na brojeve telefona: 021/454-334; 021/450-698; 021/450-702; 021/6351-022; 021/6351-014.

Konkurs za odobravanje garancija za obezbeđenje dugoročnih kredita za kupovinu poljoprivrednog zemljišta

Garancijski fond AP Vojvodine raspisuje konkurs za obezbeđenje dugoročnih kredita za kupovinu poljoprivrednog zemljišta. **Rok za predaju dokumentacije: 31. decembar 2015.**

Učesnici konkursa svoju zainteresovanost za odobrenje kredita i izdavanje garancija Fonda izražavaju putem podnošenja Zahteva za odobrenje dugoročnog kredita za kupovinu poljoprivrednog zemljišta sa prijavom na Konkurs Fonda za odobravanje garancije (u daljem tekstu: Zahtev).

- Garantni potencijal do 200 miliona dinara
- Osnovni cilj izdavanja garancija Garancijskog fonda AP Vojvodine (u daljem tekstu: Fond) je stvaranje preduslova za lakši pristup kreditnim linijama banaka, namenjenoj kreditiranju kupovine poljoprivrednog zemljišta u cilju ukupnjavanja poljoprivrednih poseda.

Konkurs je namnjen fizičkim licima - nosiocima registrovanih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava, koji ispunjavaju sledeće minimalne uslove:

- a) manje od 70 godina života na dan otplate poslednjeg anuiteta,

- b) prebivalište na teritoriji AP VOJVODINE,
- c) manje od 50 hektara poljoprivrednog zemljišta u sopstvenom vlasništvu

Zahtev po ovom Konkursu podnosi se banci kreditoru, u svim filijalama - ekspoziturama, koje se nalaze na teritoriji Autonomne Pokrajine Vojvodine.

Zahtev se podnosi u slučaju:

- kada postoji namera za kupovinu konkretnog poljoprivrednog zemljišta;
- ako postoji izvesna mogućnost da dođe do kupovine poljoprivrednog zemljišta od strane podnosioca zahteva u periodu od maksimalno godinu dana od datuma potpisivanja ugovora o izdavanju garancije (u daljem tekstu: odobravanje kreditnog okvira).

Sve informacije u vezi ovog konkursa mogu se dobiti u kancelariji Fonda u Novom Sadu, Hajduk Veljkova 11 6. sprat (Master centar Novosadskog sajma), radnim danom 9-15h, na telefon 021/489-3700 ili preuzeti sa sajta www.garfondapv.org.rs.

Konkurs za izdavanje garancija za obezbeđenje dugoročnih kredita za montažne silose

Garancijski fond AP Vojvodine raspisuje konkurs za izdavanje garancija za obezbeđenje dugoročnih kredita za montažne silose. **Rok za predaju dokumentacije: 31. decembar 2015.** Konkurs ostaje otvoren do iskorišćenja garantnog potencijala.

Konkurs je namenjen nosiocima registrovanih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava, zemljoradničkim zadrugama u privatnom vlasništvu, mikro i malim privrednim društvim i preduzetnicima. Osnovni cilj izdavanja garancija Garancijskog fonda AP Vojvodine (u daljem tekstu: Fond) je stvaranje preduslova za lakši pristup kreditnim linijama banaka, u cilju povećanja skladišnih kapaciteta, stvaranja uslova za povećanje obima i kvaliteta poljoprivredne proizvodnje, stepena konkurentnosti i povećanja izvoza.

Po ovom konkursu garantovaće se za kredite odobrene za izgradnju, rekonstrukciju, dogradnju i adaptaciju silosa, kao i nabavku prateće opreme za silose.

Predmet garantovanja po ovom Konkursu neće biti finansiranje troškova izrade projektne dokumentacije, troškova pribavljanja dozvola, građevinski radovi, uređivanje zemljišta, ograđivanje zemljišta, kao i izgradnja prilaznih puteva i sl.

Sve informacije u vezi ovog konkursa mogu se dobiti u kancelariji Fonda u Novom Sadu, Hajduk Veljkova 11 6. sprat (Master centar Novosadskog sajma), radnim danom 9-15h, na telefon 021/489-3700 ili preuzeti sa sajta www.garfondapv.org.rs.

Konkurs za dodelu dugoročnih kredita za kupovinu poljoprivrednog zemljišta

Razvojni Fond AP Vojvodine raspisuje konkurs za dodelu dugoročnih kredita za kupovinu poljoprivrednih zemljišta. **Rok za predaju dokumentacije: 31. decembar 2015.**

Konkurs je namenjen fizičkim licima - nosiocima registrovanih poljoprivrednih gazdinstava. Osnovni cilj dodele kredita je obezbeđenje finansijskih sredstava u cilju stvaranja uslova za intenziviranje poljoprivredne proizvodnje i podizanje nivoa efikasnosti i stepena konkurentnosti nosilaca individualnih poljoprivrednih gazdinstava.

Za realizaciju ove kreditne linije planirana su sredstva u iznosu od 150 miliona dinara.

Iznos kredita: od 1 milion do 10 miliona dinara.

USLOVI KREDITIRANJA:

- primena valutne klauzule
- kamatna stopa:
 - * 3% na godišnjem nivou za kredite obezbeđene garancijom poslovne banke
 - * 4% na godišnjem nivou za kredite obezbeđene hipotekom
- rok vraćanja kredita: 60 meseci, nakon isteka grejs perioda
- grejs period: 12 meseci
- sopstveno učešće: najmanje 20% vrednosti poljoprivrednog zemljišta koje je predmet kupovine.

Potrebne informacije možete dobiti na brojeve telefona: 021/454-334; 021/450-698; 021/450-702; 021/6351-022; 021/6351-014.

Kraljevina Danska - donacija za finansiranje malih i srednjih preduzeća i preduzetnika, poljoprivrednika i zadruga

Narodna banka Srbije raspisuje konkurs za donacije za finansiranje malih i srednjih preduzeća i preduzetnika, poljoprivrednika i zadruga. **Rok za predaju dokumentacije: 31. decembar 2015.**

Sredstva su namenjena finansiranju investicionih projekata i obrtnih sredstava malih i srednjih preduzeća, preduzetnika, poljoprivrednika i zadruga sa sedištem u pet upravnih okruga južne Srbije - Nišavskom, Jablaničkom, Pčinjskom, Topličkom i Pirotskom.

USLOVI KREDITIRANJA:

Iznos pojedinačnog kredita: do 50.000 evra u dinarskoj protivvrednosti.
Kamatna stopa: - za dinarske kredite bez valutne klauzule:

referentna stopa NBS + do 4,5%,
- za dinarske kredite s valutnom klauzulom: do 8,0%.
Ročnost kredita u zavisnosti od potreba korisnika, a najkasnije do isteka 2018.

Iznos granta do 50.000 evra, a sredstva Programa LEDIB biće raspoloživa do kraja 2018.

Period počenja kredita: do godinu dana.

Detaljnije informacije u vezi sa ovom kreditnom linijom mogu se dobiti u Sektoru za međunarodnu saradnju Narodne banke Srbije - Odsek za revolving kredite Republike Srbije (tel.: 011/333-8324, 333-8326, 333-8342).

Konkurs za kratkoročne revolving kredite za poljoprivredu

Razvojni Fond AP Vojvodine raspisuje konkurs za dodelu kredita za poljoprivredu.

Rok za predaju dokumentacije: 31. decembar 2015.

Konkurs je namenjen fizičkim licima nosiocima registrovanih poljoprivrednih gazdinstava na teritoriji AP Vojvodine. Osnovni cilj dodele kredita je obezbeđenje finansijskih sredstava poljoprivrednim gazdinstvima namenjenih finansiranju obrtnih sredstava radi obezbeđenja kontinuiteta poljoprivredne aktivnosti i prevazilaženju nedostatka potrebnih finansijskih sredstava uslovljenog sezonskim karakterom poljoprivredne delatnosti, a u cilju podsticanja zapošljavanja. Maksimalan iznos kredita je 1.5 milion dinara.

USLOVI KREDITIRANJA:

- iznos kredita: od 200 hiljada do 1.5 milion dinara,
- primena valutne klauzule,

- kamatna stopa:

* 3% na godišnjem nivou za kredite obezbeđene garancijom poslovne banke,

* 4% na godišnjem nivou za kredite obezbeđene hipotekom,

- rok vraćanja tranši kredita: 6 meseci od dana realizacije kredite.

Za realizaciju ove kreditne linije planirana su sredstva u iznosu od 100 miliona dinara.

Konkurs je otvoren do iskorišćenja sredstava planiranih za njegovu realizaciju ili do donošenja odluke nadležnog organa o zatvaranju konkursa.

Potrebne informacije možete dobiti na brojeve telefona: 021/454-334; 021/450-698; 021/450-702; 021/6351-022; 021/6351-014.

Konkurs za odobravanje garancija za obezbeđenje dugoročnih kredita za nabavku nove poljoprivredne mehanizacije i opreme

Garancijski fond AP Vojvodine raspisuje konkurs za odobravanje garancija za obezbeđenje dugoročnih kredita za nabavku nove poljoprivredne mehanizacije i opreme.

Rok za predaju dokumentacije: 31. decembar 2015.

Konkurs je namenjen fizičkim licima nosiocima registrovanih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava.

Po ovom Konkursu garantovaće se za kredite odobrene za nabavku:

- kombajna,
- traktora,
- drugih samohodnih poljoprivrednih mašina,
- priključnih poljoprivrednih mašina i
- opreme

iz oblasti proizvodnje i skladištenja žitarica, industrijskog, lekovitog, aromatičnog i začinskog bilja, voća, povrća, ukrasnog bilja, kao i opreme za mobilne sušare, opreme za navodnjavanje, opreme za zaštitu od elementarnih nepogoda, opreme za stočarsku proizvodnju i opreme za podizanje energetske efikasnosti u poljoprivrednoj proizvodnji (detaljan spisak opreme koja može biti predmet kreditiranja se nalazi na sajtu Fonda).

Pravo učešća na Konkursu imaju fizička lica

- Poljoprivrednici - nosioci registrovanih porodičnih poljoprivrednih gazdinstava, koji ispunjavaju sledeće minimalne uslove:
- prebivalište na teritoriji Autonomne Pokrajine Vojvodine,
- otvoren namenski tekući račun u banci kreditoru i prijavljen Upravi za agrarna plaćanja kao namenski tekući račun registrovanog porodičnog poljoprivrednog gazdinstva,
- manje od 70 godina života na dan otplate poslednjeg anuiteta.

Po ovom Konkursu garancije će se izdavati na iznos do 100 % ukupnog potraživanja banke po kreditu (glavni dug uvećan za redovnu kamatu i eventualnu zateznu kamatu),

odobrenom pod sledećim uslovima:

- Iznos kredita: od minimalno 3.000,00 EUR i maksimalno 150.000,00 EUR u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu NBS na dan puštanja kredita u korišćenje;

- Nominalna kamatna stopa: do fiksno 7,5% ili do 6M EURIBOR+6,75% na godišnjem nivou;

- Rok otplate kredita: do 10 godina;

Način otplate: U dva polugodišnja anuiteta u dinarskoj protivvrednosti EUR primenom zvaničnog srednjeg kursa NBS koji važi na dan plaćanja i to:

- Za kredite puštene u korišćenje od 01.01. do 31.06. u tekućoj godini, prvi anuitet dospeva za plaćanje 01.09. iste godine;

- Za kredite puštene u korišćenje u periodu od 01.07. do 31.12. u tekućoj godini, prvi anuitet dospeva za plaćanje 01.03. naredne godine.

Banka od dana puštanja kredita u korišćenje do dana početka otplate kredita obračunava i naplaćuje kamatu. Banka u dogovoru sa klijentima može ugovoriti drugačiju dinamiku otplate kredita kao i period mirovanja kredita.

- Naknada Banke za obradu kreditnog zahteva: do 1 % od iznosa odobrenog kredita, jednokratno unapred - pre realizacije Kredita;

- Prevremena otplata kredita: 0 %;

Prijava na Konkurs za odobravanje garancije se podnosi Garancijskim fondu AP Vojvodine, a postoji mogućnost da se Prijava na Konkurs za izdavanje garancije dostavi i banci kreditoru.

Sve informacije u vezi ovog konkursa mogu se dobiti u kancelariji Fonda u Novom Sadu, Hajduk Veljkova 11 6.sprat (Master centar Novosadskog sajma), radnim danom 9-15h, na telefon 021/489-3700 ili preuzeti sa sajta www.garfondapv.org.rs

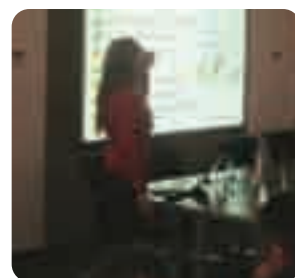
USPEŠNA REALIZACIJA VICTORIA LOGISTIC AGROTIM EDUKATIVNIH PREZENTACIJA

Bač

Deronje

Aleksandrovo

Kontinuirano prenošenje informacija o principima *precizne poljoprivrede* kao prednosti, ali i obaveze svakog poljoprivrednog proizvođača koji proizvodnjom želi da se bavi ozbiljno uz doslednost u primeni mera precizne poljoprivrede, obezbeđuju poljoprivrednom proizvođaču sigurne i uvećane prinose, a samim tim i ostvaren profit. Upravo ovo je bila smernica Victoria Logistic Agrotima u realizaciji projekta **Edukativne prezentacije**.

Zajedno sa svojim poslovnim partnerima, zadrugama, Victoria Logistic je okupila preko 1500 poljoprivrednih proizvođača u proteklih mesec i po dana kako bi im predstavila sve prednosti korišćenja Fertilovih mineralnih hraniva, sistema primene mineralnih hraniva na osnovu analize zemljišta, uštede koje mogu ostvariti pri tome. Predstavljeni su i programi pesticida i semena koji će biti u ponudi ove godine.

Ukazali smo na sve moguće ekonomske gubitke koji mogu nastati zbog neadekvatne primene mineralnih hraniva, sve prednosti upotrebe deklarisanog semena kao i pravilnog i racionalnog korišćenja odgovarajućih pesticida. Victoria Logistic prati i podržava ceo process poljoprivredne proizvodnje. Pridružite nam se kako bismo zajedno jačali tim u kojem privređujemo. ■

Koceljeva

Subotica

IZVEŠTAJ SA PRODUKTNE BERZE AD NOVI SAD ZA PERIOD OD 09. - 13. 03. 2015. GODINE

Generalna karakteristika tržišta žitarica jeste da je to konjunktorno tržište, što podrazumeva veoma aktivnu tražnju. Sve što se međutim, u poslednje vreme na ovom tržištu dešavalo i u svetu i kod nas, ne može se podvesti pod ovu opštu karakteristiku. Dobri prinosi roba iz sektora primarnog agrara, uslovlili su veliku ponudu, što je razlog značajnih zaliha i konačno slabijeg interesa tražnje za kupovinom. Posledica tih okolnosti jesu i relativno niske cene. Kada te cene dođu do neke donje granice cenovne izdržljivosti za ponudu, tada se kao povratni efekat niskih cena javlja rast tražnje što bi moglo da dovede do rasta cena. Na ovoj cenovnoj klackalici tržište pšenice se nalazi i dalje na silaznoj putanji, dok je cena kukuruza počela da raste. Nedeljni promet su i dalje na nivou ispod proseka, ali protekla nedelja ipak sa prometom od 750 tona robe beleži rast u odnosu na količinu prometovane robe iz prethodne nedelje od 20,19%, dok je finansijska vrednost prometa iznosila 16.749.000,00 dinara i u porastu je za 26,74% u odnosu na isti pokazatelj iz prethodne nedelje.

master ekonomista
Marina Radić

Cenovna klackalica

Velika ponuda uslovljava relativno niske cene, što kao povratni efekat izaziva rast tražnje, pa samim tim i rast cena.

● PŠENICA

Izuzetno pasivno tržište pšenice, jedan kupoprodajni ugovor i skroman promet rezultirali su cenom od 23,10 din/kg (21,00 bez PDV), što je vrednost koja je na potpuno istom nivou kao i prethodne nedelje. Ovaj podatak međutim ima više statistički nego suštinski značaj. Naime, sve kasnije kotacije i ponude i tražnje bile su bitno ispod nivoa pomenute registrovane cene. To je podatak koji navodi na realnu konstataciju da je ovo tržište i dalje u padu.

● KUKURUZ

Cena kukuruza za razliku od pšenice je u porastu. Dolar je ponovo naglo ojačao u odnosu na EUR i domaću valutu, pa je to otvorilo prostor za dinarski rast cene ove robe, s obzirom na značajni izvozni potencijal ove robe i njenu tesnu povezanost sa kretanjem kursa dolara. Cena kukuruza protekle nedelje je prosečno iznosila 17,26 din/kg sa PDV-om, što je rast u odnosu na prethodnu nedelju od 2,22%.

● SOJA/JEČAM

Soja je ustalila svoju prisutnost na berzanskom tržištu. Protekle nedelje se trgovalo ovom robom, ali svi ugovori su se odnosili na soju van SRPS standarda sa nešto povećanom vlagom i to po prosečnoj ceni od 45,06 din/kg sa PDV-om.

Predmet berzanske trgovine bio je posle dužeg vremena još samo stočni ječam i to po ceni od 20,90 din/kg sa PDV-om.

Rast cene kukuruza osnovni je razlog nedeljnog porasta berzanskog indeksa **PRODEX**, čija je vrednost na dan 13.03. iznosila 209,83 indeksnih poena, što je za 1,36 indeksnih poena veća vrednost u odnosu na prošli petak.

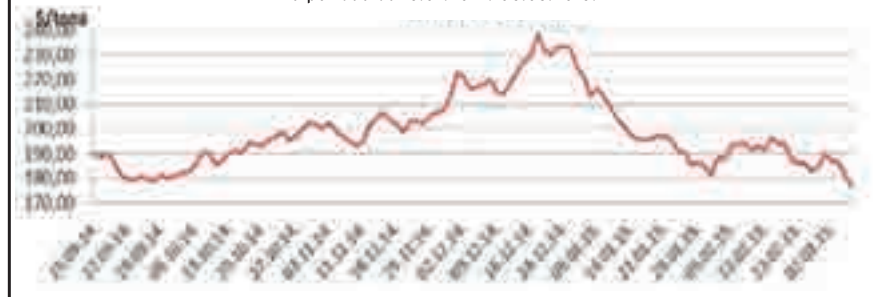
SVETSKO TRŽIŠTE

Cene poljoprivrednih proizvoda u protekloj nedelji na vodećim robnim berzama:

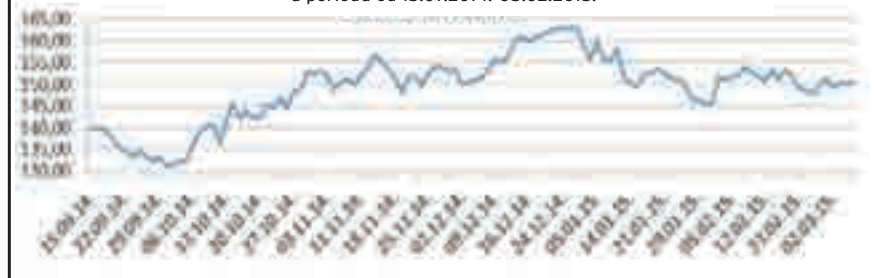
PREGLAD DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP mart 2014.

	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Pšenica	190.12 \$/t	186.66 \$/t	186.88 \$/t	181.30 \$/t	176.81 \$/t
Kukuruz	151.33 \$/t	149.05 \$/t	150.39 \$/t	150.15 \$/t	150.62 \$/t

Kretanje cena martovskog fjučersa na pšenicu na CME u periodu od 15.07.2014.-05.03.2015.

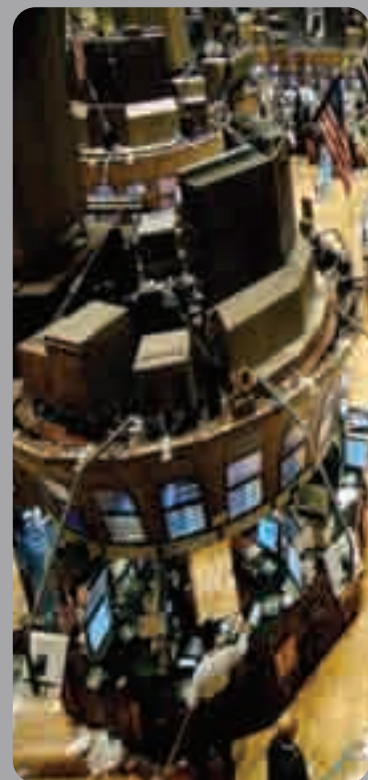
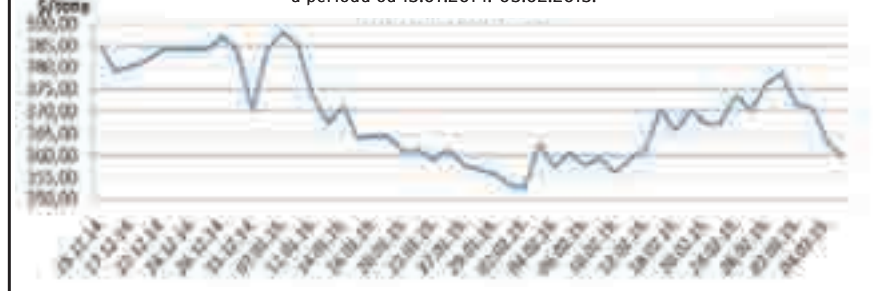
Kretanje cena martovskog fjučersa na kukuruz na CME u periodu od 15.07.2014.-05.02.2015.

PREGLAD DNEVNIH PROMENA CENA NA CME GROUP

	ponedeljak	utorak	sreda	četvrtak	petak
Soja, zrno, mar 14	378,69 \$/t	371,56 \$/t	370,60 \$/t	363,40 \$/t	359,80 \$/t
Sojina sačma, mar 14	353,70 \$/t	344,30 \$/t	341,90 \$/t	334,10 \$/t	334,40 \$/t

Kretanje cena martovskog fjučersa na soju na berzi u Čikagu, u periodu od 15.07.2014.-05.02.2015.

Vrednosti **pšenice** su tokom čitave nedelje bile u konstantnom padu. Najviše na osnovu veoma dobrog stanja zaliha, kao i veoma povoljnih uslova za useve 2015. Nedeljna izvozna prodaja, bila je na nivou od 459.000 tona (uključujući količinu od 130.700 tona za isporuku 2015/16), te je bila bolja od očekivane. Stanje ozimih useva pšenice u Kansasu je na nivou od 44% dobar/odličan, što je i dalje +10% g/g.

Cena kukuruza je u proteklih nedelju dana na CBOT-u skočila za 0,68%, dok je vrednost pšenice zabeležila pad, koji je iznosio 4,38%.

Zrno soje je u odnosu na proteklu nedelju vrednosno slabije za 4,37%, dok je sojina sačma zabeležila pad, koji je iznosio 5,70%. ■

PŠENICA

KUKURUZ

BUDIMPEŠTA

181.88 EUR/t (features mar 14)

131.47 EUR/t (features mar 14)

EURONEXT PARIZ

185.50 EUR/t (features jan 14)

148.50 EUR/t (features jan 14)

Novi majski fjučers na kukuruz u Budimpešti, pao je za 0,77%, dok je ista kultura na berzi u Parizu vrednosno

jača za 2,02%. Majski fjučers na pšenicu u Budimpešti je pao za 0,78%, dok je ista kultura u Parizu pala za 1,48%.

*direktorka
DUNAV SOJA Srbija*

MARIJA KALENTIĆ

ZA NAŠU ZEMLJU

intervju

Promocija genetski nemodifikovane (NON-GMO) soje u podunavskim zemljama, među kojima je i Srbija sa svojih 170.000 hektara na kojima se uzgaja NON-GMO soja, osnova je rada Dunav Soja asocijacije. O Dunav Soji, kao ideji i viziji, ali i konkretnom načinu funkcionisanja, za bilten govori Marija Kalentić.

■ *Koji je cilj osnivanja Dunav Soja organizacije?*

Dunav Soja udruženje je nezavisna, međunarodna, neprofitna organizacija sa sedištem u Beču. Okuplja proizvođače i prerađivače soje, kao i brojne druge organizacije i institucije, koje aktivno doprinose razvoju, promociji i unapređivanju proizvodnje i prerade soje u regionu Dunava. Velika je potražnja za proteinima kojih je u Evropi nedovoljno, a zatim tu su i zahtevi potrošača za GM free, odnosno genetski nemodifikovanom hranom. Ujedno podsticanjem proizvodnje soje u Dunavskom regionu utiče se i na smanjenje prekomerne zavisnosti od uvoza iz preokookeanskih zemalja. Inicijativa osnivanja jeste da se podmire potrebe tržišta za visokokvalitetnom GM free sojom u Evropi.

■ *Od kada organizacija Dunav Soja postoji u svetu i u kojim zemljama organizacija ima svoje kancelarije?*

Dunav Soja sa sedištem u Beču posluje od 2012. godine, dok je Regionalni centar u Novom Sadu osnovan u maju 2014. godine. Regionalni centar je strateški pozicioniran u Novom Sadu, u Vojvodini, koja predstavlja model za ostale evropske zemlje u proizvodnji visoko kvalitetne genetski nemodifikovane soje, jer raspolaže kvalitetnim domaćim sortama, sjajnim proizvođačima i naravno Sojaproteinom, vodećim prerađivačem soje u jugoistočnoj i centralnoj Evropi.

Značaj praćenja svih segmenata poljoprivrede

Berzanska cena i profit po hektaru definišu izbor semene i kulture koja će biti zastupljena na njivama.

Regionalni centar je nadležan za region Srbije, Hrvatske, BiH, Slovenije i Mađarske.

Pored Beča i Novog Sada, kancelarija postoji u Bukureštu (Rumunija), a predstavnike imamo i u Bazelu (Švajcarska) i u Venetu (Italija).

■ *Kako je organizovana kancelarija organizacije u Srbiji i koliko zaposlenih imate?*

Centar trenutno posluje sa petoro zaposlenih. Tim čine regionalni direktor, dva projektna koordinatora, poslovni sekretar, kao i area menadžer na teritoriji Bosne i Hercegovine.

■ *Koje usluge pruža Dunav Soja organizacija u Srbiji?*

Regionalni centar u Novom Sadu zalaže se s jedne strane za uvođenje domaće soje na tržište Zapadne Evrope u okviru Dunav Soja standarda kvaliteta, kao i uvođenje novih kupaca i investitora u proizvodnju i preradu soje u regionu. S druge strane, uvođenje Dunav soja standarda kvaliteta u domaće proizvodne lance, kroz označavanje domaćih prehrambenih proizvoda (meso, mleko, jaja...) Dunav Soja oznakom, značajno će doprineti zaštiti kvaliteta lokalnih proizvoda i očuvanju domaće visokokvalitetne proizvodnje i prerade soje kroz integrisanje u označene programe kvaliteta.

■ *Da li je osnivanje organizacije opravdalo svoj cilj u Srbiji?*

Svakako da jeste, Dunav Soja u Srbiji posluje svim svojim kapacitetima. Od momenta osnivanja do danas imali smo veliki broj aktivnosti. Od realizaciji istih kroz brojne match making aktivnosti, B2B skupove (23. marta u Austriji u Beču) sa ciljem povezivanja proizvođača i prerađivača soje sa kupcima na EU tržištima, ali i na razvoju poboljšanog curriculuma za proizvodnju organske i konvencionalne soje, preko organizacije treninga i obuka, Dana polja... Zaista nam je drago da možemo da najavimo da će ovogodišnji nacionalni dan polja biti organizovan zajedno sa kompanijom Victoria Group u cilju prezentacije najboljih poljoprivrednih praksi u proizvodnji soje. Aktivnosti Regionalnog Centra su podržane od strane Nemačke Organizacije za Međunarodnu saradnju (GIZ), kao i Austrijske Razvojne Agencije (ADA).

■ *Koji su najznačajniji izazovi sa kojima se suočavate kao organizacija?*

Lanac snabdevanja sojom je dug i kompleksan - od proizvodnje semena soje pa do samog potrošača najčešće je uključeno od 5 do 8 kompanija. Da bismo kreirali nov, ekonomski održiv, fer i transparentan lanac vrednosti Evropske soje, moramo da uključimo sve aktere (semenske kuće, primarne proizvođače soje, silose, prerađivače, trgovce, proizvođače stočne hrane, klanice, trgovinske lance, nevladine organizacije) i da zahtevamo njihovu blisku saradnju.

Kako je naš cilj da ujedno unapredimo i ekološki aspekt same proizvodnje i ruralnog razvoja uz obezbeđivanje suvereniteta hrane u Evropi, mi moramo da balansiramo između različitih interesa i da kreiramo ekonomski ekološki održiv sistem proizvodnje Evropske soje. Trenutno imamo preko 175 članova i izazov nam je da blisko i uspešno saradujemo sa svima njima.

■ *Podstičete gajenje visokokvalitetne nemodifikovane soje u Dunavskom regionu. Koje su količine soje u pitanju, na kojoj površini i gde se distribuira proizvedena soja?*

Proizvodnja soje u Evropi je u porastu. Prema našim podacima, površine pod sojom u Dunavskom regionu (isključujući Ukrajinu) su u značajnom porastu. U 2012. zabeležena je površina pod sojom 600.000ha dok je u 2014. površina povećana na 750.000ha. Očekujemo da će proizvodnja soje u 2015. godini porasti za još 50.000 do 100.000ha. Planirani zahtevi za Dunav sojom u 2015. se predviđaju u iznosu od 180.000 tona (120.000 tona soje iz žetve 2014. i 60.000 tona iz žetve 2015.). Tržišta koja su trenutno najviše zainteresovana za korišćenje Dunav Soja programa kvaliteta su Austrija, Švajcarska i Nemačka.

■ *Koji su kriterijumi koje potencijalni članovi moraju da ispunjavaju, odnosno, kakao neko može postati član Dunav Soja organizacije?*

Kao internacionalna, neprofitna organizacija otvoreni smo za sve koji su zainteresovani i podržavaju našu viziju. Ko god je zainteresovan da doprinese razvoju proizvodnje Evropske soje više je nego dobrodošao da postane naš član. Visina članarine se određuje prema godišnjem obrtu kapitala kompanije koja želi članstvo u Dunav Soji (najniža članarina iznosi 50 eura).

Mi imamo članove u 16 zemalja, mnoge su i izvan Dunavskog regiona, kao Francuska, Velika Britanija i dr.

■ *Ko su Vaši članovi na svetskom nivou?*

Dunav Soja trenutno broji preko 175 članova iz 16 zemalja i različitih područja delovanja. Pored velikog broja kompanija koje se bave poljoprivrednom proizvodnjom, preradom, logistikom, pored vodećih evropskih trgovinskih lanaca, članovi su nam i neprofitna udruženja, poljoprivredni instituti, fakulteti, laboratorije, sertifikacione kuće pa i pojedinačni poljoprivredni proizvođači. Pored velikog broja članova istakla bih nekoliko onih, svima poznatih i na našem području kao što su: REWE, Aldi, Spar, Lidl, WWF, Bioland Markt, Ecoland, Cereal Docks i mnogi drugi.

■ *Koje domaće kompanije su članice Dunav Soja organizacije i od kada?*

Domaće kompanije koje su među prvima prepoznale viziju i ciljeve Dunav Soja udruženja i ujedno pokazale spremnost za zajedničku saradnju su svakako Institut za ratarstvo i povrtarstvo iz Novog Sada koji se priključio 2012. godine, a zatim 2013. godine Victoria Group, Victoria Logistic, Sojaprotein, Agrogrnja i Delta Agrar.

■ *Kako se može osigurati kvalitet zrna, i koje mogućnosti dobar kvalitet istog daje poljoprivrednim proizvođačima?*

Kvalitet je obezbeđen kroz kontrolu sistema koji počinje od poljoprivrednog proizvođača kroz ceo proces proizvodnje i prerade. Sistem se zasniva na praćenju, vidljivosti, visokom standardu u pogledu segregacije i testiranja na GMO kako bi se izbegla kontaminacija. Predmet inspekcije su svi u proizvodnom lancu (otkupljivači-silos, prerađivači, proizvodnja stočne hrane, klanice, distributeri, marketi) sa izuzetkom primarnih proizvođača soje koja je namenjena za proizvodnju stočne hrane. U ovom slučaju proizvođači nisu predmet inspekcije, ali potpisuju izjavu-deklaraciju o proizvodnji soje. S druge strane proizvođači soje, koja se koristi u prehrambenoj industriji su takođe predmet inspekcije.

Ako poljoprivredni proizvođači mogu da obezbede dobar kvalitet soje i ako su u okviru Dunav Soja sistema sertifikacije, imaju zaista dobre mogućnosti da obezbede veće tržište za svoje proizvode.

■ *Koji su najznačajniji rezultati ostvareni u 2014. godini, a koji su planovi Vaše organizacije za 2015. godinu?*

Kao najvažniji rezultat u 2014. godini bismo istakli otvaranje Regionalnog centra u Novom Sadu. Takođe, bismo naglasili

da smo mnogo uradili na kreiranju održivih potreba sertifikovane Dunav soje u Austriji, Švajcarskoj i Nemačkoj. Što znači da ćemo u 2015. imati više gotovih proizvoda (pre svega jaja i meso) sa Dunav Soja oznakom kvaliteta i još veće zahteve prema našim proizvođačima u pogledu povećanja proizvodnje Dunav Soja soje.

■ *Kako biste okarakterisali saradnju sa kompanijom Victoria Group?*

Victoria Group je jedna od prvih kompanija koja je postala naš član na teritoriji Srbije, kao i prva kompanija koja je sertifikovala prerađene proizvode u skladu sa Dunav Soja standardom kvaliteta u Srbiji. Sertifikacija linije visoko proteinskih koncentrata Soja Proteina, krajem 2014. godine, kao proizvoda koji imaju široku upotrebu u ishrani životinja, sa nutritivno značajnom vrednošću omogućila je njihovu dostupnost i u Dunav Soja standardu kvaliteta našim partnerima širom Evrope. Ova činjenica predstavlja značajnu mogućnost unapređenja kvaliteta njihove proizvodnje i značajan je korak u razvoju Dunav Soja proizvodnog portfolia. Svakako se nadamo se da će dalja saradnja doneti i nove mogućnosti i izazove u razvoju našeg proizvodnog portfolia.

■ *Kakva su Vaša iskustva kada je u pitanju uvođenje Dunav Soja standarda u članicu Grupe, kompaniju Victoria Logistic?*

Kako Victoria Logistic i Sojaprotein imaju integrisane napredne standarde kvaliteta i veoma dobar sistem praćenja, kontrole i testiranja na GMO, kontrola kvaliteta i implementacija Dunav Soja standarda je bila olakšana, dobra i efikasna. Dunav Soja se uvek trudi da stvori sinergiju, izgradi i nadoveže svoj sistem kontrole na već postojeće sisteme bezbednosti i osiguranja kvaliteta. Sa zadovoljstvom možemo reći da je Dunav Soja implementacija standarda u kompaniji Victoria Group ispunila sva očekivanja!

Agrotim

 VICTORIALOGISTIC

0800 333-330

Besplatnim pozivom na

Iz fiksne i svih mobilnih mreža,
od ponedeljka do petka, od 8 do 16 h
lako i brzo dolazite do saveta,
pomoći i rešenja nedoumica.

CALL CENTAR

Aleksandar Kočić i Stanko Šibul su deo Victoria Logistic Agrotima. To je tim ljudi koji nose agrobiznis funkciju na nivou čitave kompanije, od kojih sve počinje i bez kojih se ne može - oni su baza našeg poslovanja, oni su kompanija u malom na terenu.

ZA NAŠU ZEMLJU

predstavljamo

komercijalni menadžer kompanije Victoria Logistic za Severnu i deo Zapadne Bačke

ALEKSANDAR KOČIĆ

■ *Kakva će biti predstojeća setva uljarica, pre svega suncokreta, kada je u pitanju Vaš teren?*

Na terenu koji pokrивam, Severna i deo Zapadne Bačke, setva soje i suncokreta će biti sa manjim odstupanjima u odnosu na prošlogodišnju. Naime, setva soje će biti povećana za oko 10%, a setva suncokreta smanjena za 10%. Glavni razlog tome jeste dobra berzanska cena soje. Cena suncokreta u odnosu na cenu kukuruza je bila niža u prošloj godini kada se posmatra profit po hektaru i izvesno je da će se proizvođači pre opredeliti za kukuruz nego za suncokret.

■ *Svake godine izlazite sa uslovima koji Vašu kompaniju razlikuju od konkurencije. Koje ste povoljne uslove za partnere pripremili za ovu sezonu?*

Ceo Agrotim kompanije Victoria Logistic je puno uložio u zajedničku proizvodnju sa svojim poslovnim partnerima. Tu pre svega mislim na količine NPK mineralnog đubriva, proizvođača Fertil iz Bačke Palanke koje smo ponudili svojim poslovnim partnerima. Zatim, tu su i azotna đubriva, visoko kvalitetna semena različitih proizvođača, efikasni pesticidi čime smo takođe finansirali, avansirali poljoprivrednu proizvodnju. Sa druge strane, od konkurenata se razlikujemo po tome što smo sigurni kupci, pre svega uljarica. To što smo sigurni kupci, sigurne platiše svega što proizvedu, našim partnerima mnogo znači. Sigurnost, poverenje, razumevanje su karakteristike odnosa naše kompanije i poslovnih partnera. Dodao bih još da su cene naših repromaterijala u skladu sa tržišnim cenama, veoma konkurentne, kao što je bio primer cene mineralnih đubriva jesenas.

■ *Vi ste agronom i komercijalista, da li je i kolika je to prednost na terenu?*

Moja lična prednost na terenu je to što sam trinaest godina u ovom poslu. Sarađivao sam i sarađujem sa dosta poslovnih partnera, na sadašnjem, ali i na nekim drugim terenima. To što sam agronom mi pomaže da bolje razumem ljude, njihov rad na terenu, probleme, očekivanja

prilikom zaključivanja komercijalnih ugovora. Ono što definitivno karakteriše moj rad jeste dakle dugogodišnje iskustvo, obrazovanje i veliki broj stečenih kontakata.

■ *Dugi niz godina ste zaposleni u sistemu Victoria Group, kakva je mogućnost napredovanja, koliko se vodi računa o stručnom usavršavanju, uslovima za rad?*

Tokom dugogodišnjeg rada u kompaniji Victoria Logistic, imao sam priliku da pored komercijalnog posla koji sada radim, radim i na rukovodećim pozicijama. Mogućnosti za napredovanje, usavršavanje kroz treninge, kurseve, učenje novih veština su uvek pružene svakom zaposlenom radniku i generalno, rekao bih da su uslovi za rad dobri.

■ *Koliko je postojanje stručne službe u okviru Agrotima Victoria Logistic važno za Vaše partnere na terenu, odnosno koliko im je značajno ono čime se stručna služba bavi, a to je uzorkovanje zemljišta, obilasci terena u toku vegetacije, organizovanje prezentacija?*

U protekom mesecu smo održali veliki broj stručnih edukacija koje su po mom mišljenju veoma korisne. Sama ta forma i ideja da se stručne informacije tokom prezentacija podele sa poslovnim partnerima dosta pomažu našim partnerima i njihovim kooperantima da bolje razumeju naš sistem poslovanja. Jako je važno da nas čuju da bi shvatili i to da nisu sami u poslovanju i da imaju podršku.

Smatram da naša stručna služba vredno radi, odgovara na sva pitanja poljoprivrednih proizvođača, rešava izazove sa kojima se suočavaju. Moram da pomenem i ovom prilikom da je uzorkovanje zemljišta danas neophodna mera, i zapravo jedini pravi pokazatelj šta nedostaje zemljištu. To je ono što uvek posebno naglašavamo partnerima, da tek na osnovu rezultata analize izvrše đubrenje svojih parcela. Ono što nas kao tim generalno, ali i svakog pojedinačno karakteriše jeste apsolutna otvorenost za saradnju. Jer tu smo kako bismo se međusobno pomagali pa je onda i jasno da se poslovanje naše kompanije sa poslovnim partnerima, po mom mišljenju, odvija na obostrano zadovoljstvo. ■

*komercijalni menadžer
kompanije Victoria Logistic
za Srednji i Severni Banat*

STANKO ŠIBUL

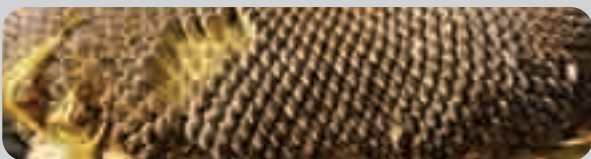
■ *Kakva će po Vašem mišljenju biti predstojeća setva uljarica, pre svega suncokreta?*

Teren koji pokrивam je Srednji i Severni Banat, kao i deo južnog Banata. Setve uljarica u ovoj godini će se razlikovati u odnosu na prethodnu, smanjenjem površina za oko 10%, obzirom da je bila jedna od najlošijih u proteklih deset godina za setvu suncokreta i što se prinosa tiče, kao i cene samog zrna.

Površine pod suncokretom biće zamenjene kukuruzom i pšenicom (što je već i urađeno jesenas). Soja će sigurno biti zastupljenija na većim površinama, i na terenu koji pokrивam u Banatu, što je pre svega uzrokovano dobrim cenama na tržištu. Koja će biti cena soje saznaćemo u samoj sezoni. Zbog nemogućnosti ulaska na parcele da bi pripremili zemljište za setvu, mnogi poljoprivredni proizvođači još ne znaju kako će parcele uspeti da pripreme i za koje biljne vrste.

■ *Svake godine izlazite sa uslovima koji Vašu kompaniju razlikuju od konkurencije. Koje ste povoljne uslove za partnere pripremili za ovu sezonu?*

U ovoj godini smo po mom mišljenju imali uslove prodaje koji su dobro bili usklađeni sa kvalitetom i samom ponudom, što smo dobro iskoristili i bolje se pozicionirali u odnosu na konkurenciju, iako je tržište opterećeno sa više strana repromaterijalima. Kada to kažem pre svega mislim na NPK, azotna đubriva, kao i trenutnu aktuelnu prodaju semena suncokreta. Prodaju pesticida tek počinjemo, pa to još uvek ne mogu precizno da komentarišem. Sve u svemu, mislim da za sada plasman repromaterijala ide i bolje nego što smo planirali.

■ *Vi ste agronom i komercijalista, da li je i kolika je to prednost na terenu?*

Kada govorimo generalno o našoj, prednosti Victoria Logistic Agrotima na terenu, u prvi plan bih stavio kategoriju stalne prisutnosti kod partnera. Poslednjih desetak godina radim na terenu kao i većina naših poslovnih partnera, i tokom tog perioda uspeali smo da izgradimo korektan poslovno-partnerski odnos koji uvek ostaje isti bez obzira na povećanje ili smanjenje obima poslovanja u zavisnosti od dešavanja na tržištu. Ove godine, naša komunikacija je još i bolja, a saradnja povećana, uzev u obzir bolju usklađenost uslova i kvaliteta. Naglasio bih i odličnu podršku našeg menadžmenta koji nam pomaže da istrajemo u onome što radimo na terenu. Lično moja prednost jeste pre svega to što 30 godina radim u poljoprivredi i raspoložem znanjem kako iz oblasti poljoprivrede tako i iz ekonomije.

■ *Koliko je postojanje stručne službe u okviru Agrotima Victoria Logistic važno za Vaše partnere na terenu, odnosno koliko im je značajno ono čime se stručna služba bavi, a to je uzorkovanje zemljišta, obilasci terena u toku vegetacije, organizovanje prezentacija?*

Stručna služba je veoma bitna, shodno tome je treba kontinuirano jačati i proširiti, jer nama menadžerima na terenu kao i poslovnim partnerima i njihovim poljoprivrednim proizvođačima, stručna podrška pomaže za precizno definisanje zajedničkih ciljeva i permanentnu razmenu informacija. Konstantnost u radu je neophodna sa njihove strane. Zajedno treba da informišemo sve naše poslovne partnere o racionalnom poslovanju tj. racionalnoj primeni repromaterijala. Sa tim u vezi je i analiza zemljišta kao vrlo važna agrotehnička mera. Takođe, i prezentacije koje se organizuju na terenu u saradnji sa partnerima izuzetno su korisne, edukativne i treba ih konstantno organizovati. Na pojedinim terenima na temu đubriva i setve pšenice već u septembru, odmah posle otkupa, posle završetka jedne sezone, kako bi već tada svi zajedno razmišljali o sledećoj, proizvodnoj godini. ■

Za sve informacije, savete i eventualne nedoumice, pozovite stručne saradnike AGROTIM-a Victoria Logistic.

Naši stručnjaci su Vam na raspolaganju.

Ljubica Vukićević 063/46-4690

Duško Marinković 063/432-613

Stevan Dragin 063/102-5483

Tijana Miskin 063/511-352

Radmila Filipović 063/606-692

AKTUELNA PONUDA REPROMATERIJALA KOMPANIJE VICTORIA LOGISTIC

ZA NAŠU ZEMLJU

info +

Kompanija Victoria Logistic spremna je za novu proizvodnu sezonu. Poljoprivrednim proizvođačima pruža mogućnost da obezbede najkvalitetnije seme, pesticide i mineralna đubriva, čija primena čini deo garancije za kvalitetan rod i dobar prinos. U ponudi naše kuće možete naći sledeće:

**AZOTNA I
NPK MINERALNA ĐUBRIVA
FABRIKE FERTIL, BAČKA PALANKA:**

UREA 46%N
AN 34%N
KAN 27%N
SAN 33%N

FORTE 20%N
NATURA 15 NPK 9:15:15 + 20% SO₃
NATURA 16 NPK 5:16:24+ 10% SO₃
NATURA 24 NPK 5:24:16 + 6% SO₃

SEMENA SUNCOKRETA PROIZVOĐAČA:

SYNGENTA, LIMAGRAIN, KWS, MAISADOUR, CAUSSADE, NS SEME, PIONEER.

SEMENA KUKURUZA PROIZVOĐAČA:

LIMAGRAIN, CAUSSADE, NS SEME

SEMENA SOJE PROIZVOĐAČA:

NS SEME; SELSEM

VISOKO SELEKTIVNI I VISOKO EFIKASNI PESTICIDI

koje imamo u ponudi, produkt su kvalitetne saradnje sa multinacionalnim kompanijama (BASF, Bayer, Adama, Syngenta, Du Pont, Dipkom, Cheminova) i domaćim proizvođačima pesticida (Galenika Fitofarmacija, Agromarket, Chemical Agrosava) za zaštitu rataskih useva - soje, suncokreta, pšenice, kukuruza, uljane repice i voća. Distribucija se odvija u optimalnom roku. Pesticidi imaju tržišno konkurentne cene, a stručna služba daje podršku kod same primene preparata kroz stručne savete o adekvatnoj vrsti, količini, načinu i vremenu korišćenja preparata.

Za sve dodatne informacije i uslove nabavke iz naše ponude, obratite se našim terenskim menadžerima, pozovite Call centar na 0800 330 333 ili posetite sajt www.agrotim.rs.

PROGNOZA VREMENA

Za period od 9. marta do 29. marta 2015. godine sa verovatnoćama

Datum izrade prognoze: 03. 03. 2015.

Period	Odstupanje srednje sedmodnevne temperature, min. i max. temperature	Verovatnoća	Minimalna temperatura	Maksimalna temperatura	Odstupanje sedmodnevne sume padavina	Verovatnoća	Sedmodnevna suma padavina
	(°C)		(°C)	(°C)	(mm)		(%)
09.03.2015. do 15.03.2015.	U Vojvodini, ispod višegodišnjeg proseka	60	Od -4 do 1	Od 5 do 9	U većem delu Srbije ispod višegodišnjeg proseka	60	Od 5 mm do 10 mm u planinskim predelima lokalno i do 15 mm
	većem delu Srbije ispod višegodišnjeg proseka	80	Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od -12 do -6	Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine početkom nedelje od -4 do 2	U jugu Srbije ispod višegodišnjeg proseka	50	
16.03.2015 do 22.03.2015.	U Vojvodini, Zapadnoj Srbiji i Negotinskoj Krajini u granicama višegodišnjeg proseka	40	Od -2 do 6	Od 7 do 15	U Vojvodini, Zapadnoj i Centralnoj Srbiji ispod višegodišnjeg proseka	80	Od 1 mm do 10 mm u planinskim predelima Jugozapadne Srbije lokalno i do 15 mm
	U većem delu Srbije ispod višegodišnjeg proseka	60	Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od -11 do -4	Između 1000 m i 1600 m nadmorske visine od -5 do 4	U većem delu Srbije ispod višegodišnjeg proseka	70	
23.03.2015. do 29.03.2015.	U celoj Srbiji u granicama višegodišnjeg proseka	40	Od 1 do 8	Od 13 do 19	U celoj Srbiji u granicama višegodišnjeg proseka	40	Od 5 mm do 10 mm u planinskim predelima lokalno i do 20 mm

KOMPOST

Kompost potiče od latinskog prideva *compositus*, što znači složen ili sastavljen, a odnosi se na smešu raznih organskih otpadaka gazdinstva, domaćinstva, naselja i industrija, koji prerađen radom mikroorganizama i faune služi kao đubrivo.

Najstarija vrsta komposta je onaj u koji se unose otpaci domaćinstva, odnosno gazdinstva, kao što su kuhinjski otpaci, fekalije, pepeo, mulj, izlučevine domaćih životinja, lišće, korovske biljke, slama iz trapova, krompirova cima itd. Pored svega navedenog u kompost ulazi još i zemlja i mineralno đubrivo. Zajedničko svim kompostima jeste to da kod njih proces humifikacije ide do kraja pa je organska materija u njima gotovo trajni humus.

Kompost ne sme da sadrži materije koje se ne razlažu, koje štetno utiču na rad mikroorganizama, koje su negativne za plodnost zemljišta, i koje mogu biti toksične za biljke i opasne za zdravlje ljudi i domaćih životinja. Tu spadaju: metalni predmeti, staklo, otporni plastični materijali, sredstva za zaštitu biljaka, leševi životinja uginulih od zaraznih bolesti, korovi sa zrelim semenom. Zreo kompost je tamnosmeđe boje - siva amorfna masa, bogata trajnim humusom, prema tome i ugljenikom, ima svojstva pufarnosti i dobre absorpcije korisne vode i biljnih hraniva.

Za spremanje običnog komposta bira se prikladno ocedno mesto gde nema direktnog sunca, pa je najpogodnije da to bude mesto na severnoj strani u senci ili pod drvetom s velikom krošnjom (zaštićeno i od vetra). Širina kompostišta varira 150-200 cm, a visina 60-120 cm. Dužina hrpe zavisi od količine materijala za kompost. Kod manjih hrpa slojevi se slažu horizontalno, a kod velikih, gde dnevno može dolaziti dosta materijala, slojevi se slažu ukoso.

Na površinu zemljišta stavlja se prvo sloj stare slame ili pleve, a zatim prvi sloj otpadaka. Na prvi sloj otpadaka dolazi sloj zemlje približno 10 cm deobe i tako se slaže redom do konačne visine. Kad hrpa komposta dobije definitivnu visinu, oblaže se plodnom zemljom debljine 10-20 cm, čime se kompost štiti od nepovoljnih atmosferskih uticaja. Na kompostište se mogu posejati usevi koji vole azot, a stvaraju veliku lisnu površinu (npr. gorušica i bundeva).

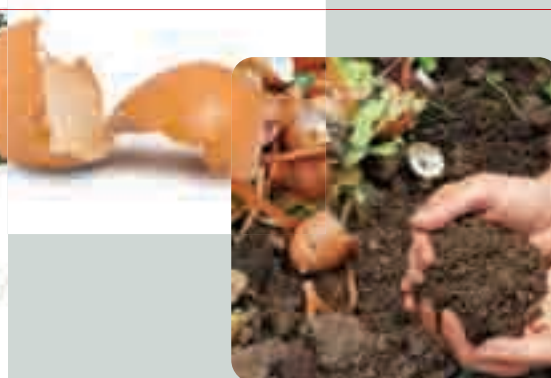
Za vreme zrenja komposta, gomila se 2 do 3 puta prebacuje kako bi se uklonile materije koje su štetne, organska masa prozračila i podstakne procese oksidacije. Osim toga, dodaje se kreč ili mineralna hraniva da se ubrza proces humifikacije. Prvo mešanje treba obaviti 3-4 nedelje nakon završetka slaganja hrpe. Kreč ima ulogu da neutralizuje stvorene kiseline i održava povoljnu pH reakciju za rad mikroflore. Na m³ organske mase dodaje se 10-15 kg CaO.

Priprema komposta

Za spremanje običnog komposta prikladno je ocedno mesto gde nema direktnog sunca

Upotreba komposta

Zreli kompost je humificirana masa u kojoj su burni procesi razgradnje završeni, pa se može bez rizika primeniti zajedno sa setvom ili sadnjom.

Da bi se ubrzalo zrenje komposta mogu se primeniti razna sredstva koja sadrže materije za aktivaciju mikroorganizama ili pak same bakterije, ubrzavaju se procesi razlaganja organske mase uz pomoć bakterija koje imaju sposobnost da razlažu celulozu i proteine.

Od mineralnih đubriva koriste se azotna, i to ona koja imaju u sebi i kalcijuma kako bi se održavala povoljna pH reakcija. Dodavanjem azota sužava se odnos C:N, ubrzava se razgradnja i povoljno se utiče na dobijanje vrednih huminskih kiselina. Mogu se dodavati i fosforna đubriva, ali je uloga azota primarna. Kompost prema potrebi treba vlažiti vodom ili osokom.

Kompost se obično prebacuje odnosno meša ručno, ali se može premeštati i mehanizovano, ako su količine komposta velike. Dužina sazrevanja komposta je od 6 do 20 meseci. Najbolje je početi slagati kompost s proleća kako bi na zimu promrzao. Sastav komposta varira, jer u njega ulaze materije raznih hemijskih sastava. U zreloom običnom kompostu ima **0,35% N, 0,20% P₂O₅, 0,25% K₂O i 2-3% CaO.**

Zreli kompost je po hranjivim materijama siromašniji od stajskog đubriva, ali bogatiji je trajnim humusom, zato bolje deluje na plodnost zemljišta. S obzirom da je zreli kompost humificirana masa u kojoj su burni procesi razgradnje završeni i nema jačeg zagrevanja, može se bez rizika primeniti zajedno sa setvom ili sadnjom.

Visina komposta ne bi trebala da pređe 1 - 1,5 m, jer u protivnom se stvara veliki pritisak na donje slojeve, istiskuje se vazduh, a korisni mikroorganizmi onda ne mogu da vrše svoj posao i razlaganje je mnogo teže. Širina gomile treba da bude slična visini.

Kompost sadrži stimulatívne materije - fitohormone koji pospešuju klijanje, ukorenjavanje i bokorenje trava. Zreo kompost može se primeniti na obradivim površinama u principu u bilo koje vreme, najčešće se koristi u baštama i vrtovima, posebno u hortikulturi.

Kompost se može koristiti u količinama 20-60 t/ha . Dužina delovanja običnog komposta je od 1 do 2 godine.

Mehanizovano mešanje komposta u toku fermentacije organske materije

Zavisno od uslova, kompost se može ograditi drvenim letvicama, što će lepše izgledati, a može se formirati gomila nešto šira pri osnovi (zbog stabilnosti) koja nije ogradena. Kompost može biti i ukopan u zemlju, ali se onda češće mora prevrtati i rastresati. ■

TEHNOLOGIJA GAJENJA SOJE I SUNCOKRETA

ZA NAŠU ZEMLJU

sa terena

VICTORIALOGISTIC	Avgust	Septembar	Oktobar	Novembar	Decembar	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Jun	Jul	Avgust	Septembar	Oktobar	
Odabir adekvatne parcele i preduseva		1														
Agrohemijska analiza zemlje		2														
Primena osnovnih mineralnih hraniva			3													
Osnovna obrada zemljišta				4												
Edukacija i planiranje					5											
Priprema poljoprivrednih mašina						6										
Predsetvena priprema							7									
Pre-em herbicidi								8								
Setva									9							
Nicanje, sklop										10						
Post-em herbicidi											11					
Međuredna kultivacija												12				
Obilazak i eventualne korektivne mere													13			
Žetva																14

Najpogodniji predusevi za soju i suncokret su strnine, kukuruz (ograničavajući faktor može biti herbicid na bazi triazina zbog rezidualnog dejstva), povrće dok su mišljenja oko šećerne repe podeljena. Loši predusevi za ove dve uljarice su leguminoze, uljana repica, a takođe su loši predusevi jedna drugoj. Parcele koje su prevlažene, zabarene, močvarne nisu najpogodnije za gajenje soje i suncokreta, dok laka, peskovita zemljišta ne odgovaraju soji.

Prilikom odlučivanja o unošenju pojedinih hranljivih elemenata u zemljište mora se imati u vidu stanje - plodnost parcele (agrohemijske analize zemljišta).

Primenu osnovnih mineralnih hraniva treba izvršiti u jesen pre osnovne obrade zemljišta. U proizvodnoj praksi naših proizvođača uočajena je primena NPK mineralnih hraniva u celokupnoj količini u proleće, što može dovesti do pada prinosa od oko 300 kg/ha (ukoliko je zemljište optimalno obezbeđeno fosforom i kalijumom). Potpuno izostavljanje mineralnih NPK hraniva može dovesti do drastičnijeg pada prinosa, kod suncokreta oko 700 kg/ha, a kod soje i do 900 kg/ha. Prinosom od 1 t zrna i odgovarajućom količinom žetvenih ostataka soja iznese od 16 do 27 kg za fosfor i 36 do 60 kg kalijuma, a suncokret od 15 do 20 kg fosfora i 60 do 80 kg kalijuma. Da li je moguće proizvoditi soju i suncokret bez primene NPK đubriva? Naravno i to je moguće, ali samo na parcelama koje su dobro, ili ekstremno obezbeđene fosforom i kalijumom.

Planirana dinamika

Stručnjaci Agrotima Victoria Logistic su za svoje partnere pripremili tabelarni prikaz tehnologije gajenja soje i suncokreta

4 Obradu zemljišta treba otpočeti čim se završi ubiranje preduseva. Ukoliko je predusev neka ozima ili jara strnina nakon žetve je potrebno izvršiti ljuštenje strništa na dubini 12-15 cm.

Ova mera se obavlja na oko 32% površina na kojima su predusevi strna žita. Na parcelama na kojima je ljuštenje strništa izvršeno u proseku se može ostvariti veći prinos soje i suncokreta od oko 250 kg/ha. Oranje na punu dubinu 25-30 cm, izvodi se krajem leta i početkom jeseni. Ukoliko se osnovna obrada vrši u proleće možemo očekivati niže prinose soje i suncokreta. Razlika u visini prinosa između jesenjeg i prolećnog oranja kod soje u proseku je oko 260 kg/ha, a kod suncokreta 220 kg/ha.

5 Informacija precizne poljoprivrede kao i doslednost u njihovoj primeni obezbeđuju poljoprivrednom proizvođaču sigurne i uvećane prinose, a samim tim i ostvaren profit. Upravo ovo je bila smernica Agrotimu Victoria

Logistic u realizaciji Projekta Edukativne prezentacije.

6 Prvi korak u pripremi mašine za prolećne radove jeste dekontaminiranje, koje se sastoji u uklanjanju zaštite (čišćenje, pranje), a neka specijalizovana sredstava za konzerviranje se ne moraju uklanjati jer i na dalje služe kao sredstvo za podmazivanje i zaštitu. Zatim sledi vizuelni pregled (provere ispravnosti), a u slučaju da se ustanovi oštećenje vrši se eventualna zamena ili popravka oštećenih delova. Sledi zaštita od korozije farbanjem, podmazivanje i puštanje u probni rad. Ako se uoče nepravilnosti u radu, mašina se podešava sve dok se ne dobije željeni učinak.

7 Predsetvena priprema obavlja se na dubinu setvenog sloja i izvodi se najčešće u dva navrata rano u proleće, čim se zemljište prosuši. Predsetvenu pripremu treba završiti nekoliko dana pre početka setve. Predsetvenom pripremom treba obezbediti ujednačen unos vlage u zemljište, ali i adekvatan kontakt semena sa zemljištem kako bi imali ujednačeno klijanje i nicanje useva soje i suncokreta. Neujednačenim nicanjem kod suncokreta je moguće izgubiti do 750 kg/ha (u ekstremnim slučajevima).

8 Pre-em primena herbicida se najčešće koristi u aridnim regionima. Herbicid se primenjuje na površinu zemljišta pre nicanja useva i potrebna je kiša ili navodnjavanje kako bi se herbicid spustio u dublje slojeve zemljišta

9 Setvu treba započeti kada se zemljište na dubini setvenog sloja zagreje iznad 8 cm kod suncokreta, a kod soje iznad 10 cm. Dubina setve treba da bude od 4-6 cm. Količinu semena treba odrediti na osnovu upotrebne vrednosti semena i planiranog razmaka između biljaka.

10 Na svim lokalitetima i na svim njivama ne može biti preporučena ista gustina za isti hibrid suncokreta, zbog navedenih činjenica. Na lokalitetima i na njivama gde je veći nedostatak vlage, hibride treba sejati na najmanju preporučenu gustinu (piše na etiketi na vreći kod svakog hibrida). Ukoliko su uslovi vlage povoljniji hibrid sejati na optimalnu, srednju gustinu. Samo ko želi veliki rizik može da seje dati hibrid na najveću gustinu.

11 Post-em herbicidi se primenjuju kada usev ima 1-2 lista i kada korovi imaju 2-4 lista. Post-em herbicidi su najefikasniji kad se primene na male korove koji aktivno rastu.

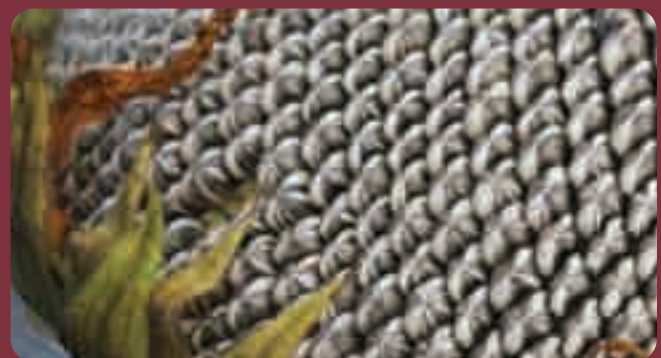
12 Međuredna kultivacija je obavezna mera u proizvodnji soje dok u proizvodnji suncokreta ova mera nije davala značajnije rezultate. U poslednje vreme, međutim međuredna kultivacija daje dobre rezultate i u proizvodnji suncokreta. Osnovni razlog je smanjivanje sadržaja humusa u našim zemljištima, što dovodi do brzog stvaranja pukotina u zemljištu i isparavanja vode iz dubljih slojeva zemljišta. Međurednom kultivacijom kod soje moguće je dovesti do povećanja prinosa od 240 kg/ha, dok kod suncokreta povećanje prinosa može biti i do 190 kg/ha.

13 Redovan obilazak useva omogućava pravovremenu reakciju u slučaju da se pojave problemi. Obično je dovoljno obilaziti useve jednom nedeljno, kako bi se uočila pojava specifičnih problema i donela odluka da li je potrebno primeniti određene mere. Nakon oluja ili drugih vremenskih neprilika, treba povećati učestalost obilazaka.

14 Vreme određivanja žetve soje i suncokreta u velikoj meri može odrediti visinu prinosa po jedinici površine. Preranom žetvom možemo izgubiti oko 160kg/ha zrna soje, a kod suncokreta možemo izgubiti i do 310 kg/ha. Zakasnelom žetvom od 10 dana u odnosu na optimalni period gubitak prinosa kod soje se može očekivati gubitak od oko 200 kg/ha, a kod suncokreta od oko 350 kg/ha. Podešenost kombajna je takođe vrlo bitna, a gubitak prinosa nepravilno podešenim kombajnom može biti i do 20 % od biološkog prinosa. ■

PROGRAM ZAŠTITE SOJE I SUNCOKRETA

Da bismo maksimalno zaštili soju i suncokret potrebno je preventivno suzbiti štetne agense. Pre samog suzbijanja treba primeniti plodored, kvalitetnu obradu zemljišta, predsetvenu pripremu, odabrati kvalitetni sortiment, izvršiti adekvatno đubrenje, kultiviranje... Tek nakon toga treba izvršiti korektivne hemijske mere suzbijanja štetnih korova, bolesti i insekata kako bismo dobili veće prinose i kvalitetan rod ovih uljarica.

PROGRAM ZAŠTITE SOJE

NAZIV PESTICIDA	DOZA	FAZA PRIMENE
CORUM + DASH	2 l/ha + 1l/ha - split aplikacija	čim nikne soja do treće troliske (a korovi u fazi 2-3 cm tj. 2-3 para listova)
HARMONY 75 wg	8 g/ha	1-3 troliska (a korovi u fazi 2-4 listova)
FOKUS ULTRA	1-2 l/ha; (3-4 l/ha za pirevinu i zubaču)	kada su uskolisni korovi u fazi 3-5 listova
FUSILADE FORTE	1,3 l/ha	kada su korovi u fazi 3 lista do bokorenja
AGIL	1 l/ha	kada su korovi u fazi 3 lista do bokorenja
VERTIMEC	0,3-0,5 l/ha	po pojavi grinja

PROGRAM ZAŠTITE SUNCOKRETA

NAZIV PESTICIDA	DOZA	FAZA PRIMENE
WING	3,5 l/ha	posle setve, a pre nicanja suncokreta
FRONTIER (ili kombinacija Frontier + Racer)	1,2 l/ha	posle setve, a pre nicanja suncokreta
RACER	2-4 l/ha	posle setve, a pre nicanja suncokreta
PASSAT - U IMI HIBRIDIMA	1,2 l/ha	nakon nicanja suncokreta do 6. listova
FOKUS ULTRA	1-2 l/ha ; (3-4 l/ha za pirevinu i zubacu)	kada su uskolisni korovi u fazi 3-5 listova
FUSILADE FORTE	1,3 l/ha	kada su korovi u fazi 3 lista do bokorenja
AGIL	1 l/ha	kada su korovi u fazi 3 lista do bokorenja
RETEGO	0,5 - 1 l/ha	od 7. lista suncokreta
REGLONE FORTE	3 l/ha	pre žetve za desikaciju

**Korektivne
hemijske mere
suzbijanja
štetnih korova**

Veći prinosi i
kvalitetan
rod uljarica

PODEŠAVANJE PNEUMATSKE SEJALICE ZA SETVU SUNCOKRETA I SOJE

dr **Jan Turan**, vanredni profesor
Departman za poljoprivrednu tehniku
Poljoprivrednog fakulteta
Univerziteta u Novom Sadu

Preduslov uspešne, brze, efikasne i ekonomične setve

Neophodno je
obaviti
pripreme radnje

Pregled

Vizuelnim pregledom
proveriti oštećenost
cele sejalice, a posebno
setvenih jedinica

Količina isejanog semena u redu i razmak između semena, kao bitni faktori u proizvodnji, zavise od eksploatacionih mogućnosti setvene jedinice sejalice, a direktno utiču na kvalitet setve. Za utvrđivanje kvaliteta setve, razmaka između semena, koristi se vrlo jednostavna metoda. Otkopa se posejani red i izmeri prostorni raspored semena. Neophodno je dugo vremena i teško je iskopati i locirati malo seme bez otkrivanja njihove lokacije. Iz tih razloga kvalitet setve se meri i izračunava tek nakon nicanja useva jer je sklop biljaka glavni faktor uspešne i profitabilne proizvodnje.

Pneumatske sejalice za setvu suncokreta i soje su precizne, visoko produktivne sejalice čiji setveni aparati rade na principu podpritiska ili nadpritiska. Najčešće su to sejalice sa setvenim aparatom sa podpritiskom. Za uspešnu, brzu, efikasnu i ekonomičnu setvu treba obaviti nekoliko pripremnih radnji.

Pre početka setve, pre prikopčavanja sejalice treba proveriti funkcionalnost hidrauličnog sistema traktora i priključnog vratila traktora. Obezbediti 540 min⁻¹ na priključnom vratilu traktora. Ukoliko postoji mogućnost, obezbediti 720 min⁻¹ ili 1000 min⁻¹ na priključnom vratilu traktora. Ovim će se pri manjem broju obrtaja motora obezbediti dovoljan broj obrtaja ali će se i smanjiti potrošnja goriva traktora. Obratiti pažnju da se ne pređe maksimalni dozvoljeni broj obrtaja od 540 min⁻¹ u toku rada (kod savremenih traktora sa pomoćnim sistemima i sistemima za automatsko upravljanje, uneti maksimalnu dozvoljenu vrednost).

Pri prikopčavanju obratiti pažnju na kategoriju rama za prikopčavanje sejalice u tri tačke i hidrauličnih podiznih poluga kao i gornje uporne poluge traktora. Obavezno koristiti osigurače sa preklopnim na klinovima donjih podiznih poluga kao i odgovarajući klin sa osiguračem na gornjoj, upornoj poluzi (toplunku, toplingeru). Nakon prikopčavanja, izravnati glavnu noseću gredu sejalice po horizontali, putem podiznih šipki (podizne šipke kod traktora manjih snaga ili starijih traktora) hidrauličnog sistema za prikopčavanje u tri tačke traktora. Podići sejalicu u transportni položaj i proveriti upravljivost,

a po potrebi dodati tegove na prednjem mostu traktora. Isto uraditi kada je mašina u radnom položaju. Proveriti funkcionalnost svih sklopova i podsklopova.

Posebno kod setve soje, kada je razmak između redova 0,4 m ili 0,5 m, proveriti trag točkova traktora. Nije dovoljno samo da traktor ne gazi red već se točak mora kretati tačno između redova. Najčešće je bolje odmah montirati uske pneumatike odnosno točkove predviđene za taj traktor. Najčešće se pribegava kupovini univerzalnih točkova na tržištu koji nisu originalni pa se tako uštedi novac što ima smisla jer se koriste relativno kratko. Problem može nastati kod široko zahvatnih sejalica kada točak, naplatak ne može da izdrži svu težinu sejalice pa dolazi do pucanja dela felne. **Neprilagođena širina pneumatika može dovesti i do smanjenja prinosa od 71% u redovima koje gazi, a u ukupnom prinosu od 5% do 17% u zavisnosti od radnog zahvata.**

Funkcionisanje setvenog aparata treba proveriti na kraju jer pre toga moraju biti ispunjeni još neki uslovi. Proveriti da li su svi sklopovi i podsklopovi adekvatno pričvršćeni, a posebno setvene jedinice za glavnu gredu. Markeri setve (obeleživači ili traksiri) se moraju osigurati prilikom transporta, a u toku rada proveriti funkcionalnost sistema podizanje jednog markera odnosno spuštanje drugog markera (prebacivanje markera). Proveriti i uraditi sledeće:

- da li su sajle ili lanci jednaki sa obe strane
- da su markeri jednake dužine
- da je ugao konkavnog diska odgovarajući da ne bi pravio predeboku brazdicu
- utvrditi stanje, poziciju i pričvršćenost pritisnih tegova
- podmazati i proveriti uležištenja ako do sada nije to urađeno

Nakon ovoga obratiti pažnju na oslone i pogonske točkove sejalice. Smer ripni (krampona) mora biti suprotan od smera ripni na pogonskim točkovima traktora. Ukoliko osloni i pogonski točkovi nisu od pune gume (retko), izvršiti proveru pritiska koji treba da se kreće od 1 bar do 2 bara u zavisnosti od veličine sejalice. Dimenzije svih pneumatika moraju biti iste kao i pritisak u svim pneumaticima jer promena u prečniku točka dovodi do neodgovarajuće setve cele sejalice.

Posebnu pažnju posvetiti stanju lančanih prenosnika i lanaca. Utvrditi:

- pohabanost lančanika
- dubine traga valjčića na lančaniku
- stanje lanca
- pohabanost osovina
- podmazanost lanca
- pokretljivost lanca

Podmazati sve lančane prenosnike adekvatnim uljem. Ne podmazivati sa mašću jer će se na taj način smanjiti vek eksploatacije lanca. Proveriti pokretljivost zatezača lanca, stanje opruge i kretanje zatezača. Ne uklanjati zaštitne poklopce, jer oni, pored zaštite rukovaoca, štite mašinu i od nagomilavanja prašine. Proveriti zategnutost svih vijaka za fiksiranje lančanika na pogonskom i gonjenom vratilu, a prenosne sklopove podmazati. Izvršiti podmazivanje kandžastih spojnica i utvrditi pokretljivost prirubnice, opruge i funkcionisanje same spojnice. U radu, jednosmerne spojnice ne smeju preskakati odnosno signalizirati veći ili manji broj obrtaja susednih točkova. Kod kardanskih vratila koja prenose snagu do završnog prenosa setvene jedinice za pogon setvene ploče posebno podmazati sastavljene delove. Nedovoljno podmazivanje može dovesti do habanja i pucanja nekih elemenata prenosa, a takođe uticati na pokretljivost setvene sekcije.

Kod sejalica sa elektromotornim pogonom setvenih ploča, izvršiti proveru priključaka, senzora i veza sa glavnim računarnom i kontrolno komandnom jedinicom u traktoru. Često, loša povezanost, presavijeni vodovi i prisustvo vlage dovode do grešaka, problema i netačnih informacija u radu. Kablove dobro učvrstite i fiksirate za nepokretne delove sejalice, a tamo gde je to nemoguće, ostaviti određenu dužinu slobodno da se kreće uz napomenu da ne dođe do kontakta sa drugim elementima. Svaki mogući kontakt sa kablom dovodi do habanja, propadanja ili kidanja istog.

Vizuelnim pregledom proveriti oštećenost cele sejalice, a posebno setvenih jedinica odnosno setvenih aparata. Sve setvene baterije su prikopčane za glavni noseći ram preko paralelogramske veze radi boljeg kopiranja terena. Obavezno izvršiti podmazivanje ovih delova i to na dnevnom nivou. Pritisak na zemljište vrši opruga, par opruga kod starijih sejalica, a kod sejalica novije proizvodnje, pritisak obavlja hidraulični ili pneumatski cilindar, klip. Kod ovakvih sistema je bitan položaj noseće grede u odnosu na setvene baterije, odnosno položaj gornje uporne poluge. Najbolje je kada ram za prikopčavanje u tri tačke stoji vertikalno, onda se to neće odraziti negativno na kontrolu pritiska za svaku pojedinačnu sekciju. Proveriti da li poklopac sanduka dobro zaptiva kod sejalica sa nadpritiskom i stanje zaptivke. Kod svih sejalica je veoma bitno proveriti stanje voda podpritiska odnosno nadpritiska kod svake sekcije posebno, a takođe i mesta prikopčavanja voda na turbini (ventilatoru) i setvenom aparatu. Obavezno proveriti stanje lopatica turbine i usisnog odnosno potisnog dela kućišta ventilatora.

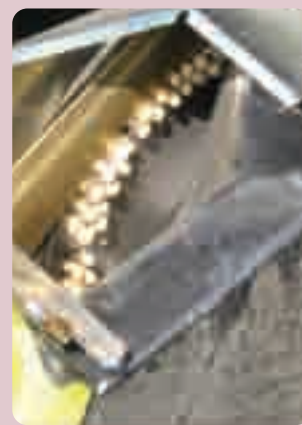
Ukoliko postoji manometar ili mogućnost za merenje nadpritiska ili podpritiska, pridržavati se uputstava proizvođača. Zaptivke setvenih ploča ne smeju biti oštećene. Ove zaptivke i vodovi podpritiska odnosno nadpritiska su kritične tačke jednog faktora setve. Posebno je to kritično kada se radi sa nekalibrisanim semenom ili specifično težim semenom. Sledeće, to su setvene ploče. Često se setvene ploče ne kupuju od proizvođača sejalice zbog visoke cene. Veća ili manja debljina ploče za 0,5 mm, loš kvalitet (završne) obrade i materijala setvenih ploča dovode do loše setve i povećanog habanja setvene jedinice. Takođe, broj i oblik rupa, broj redova rupa i načina setve mogu u manjoj meri uticati na kvalitet setve. Zamenu setvenih ploča i zaptivki vršiti prema posejanoj površini, a ne prema vremenu korišćenja. Izbegavati jako zatezanje setvenih ploča napravljene od polimera. One su dugotrajnije, ali samo ako se pravilno koriste. Dalje, skidač viška semena (ili skidače viška semena kod dva reda otvora na setvenoj ploči) prilagoditi obliku semena. Kod okruglog i ujednačenog semena po veličini potreba za skidačem ne postoji, ali je to veoma bitno kod semena nepravilnog oblika.

Kod suncokreta je karakteristično, jer je seme nepravilnog oblika, sa jedne strane tanko, a sa suprotne debelo. Kada skidač semena zakači seme suncokreta, izvrši njegovo dislociranje sa mesta što često dovodi do skidanja semena. Međutim, seme je lako pa nije neophodan jak podpritisk ili nadpritisk da bi ga zadržalo na mestu. Isto, mora se obratiti pažnja na to da usled neravnog terena dolazi do udara setvene sekcije koje su prikopčane na ulagače što dodatno stvara problem, manje kod suncokreta, ali obavezno kod setve soje zbog okruglog semena. Seme može pasti sa rupe što se može utvrditi preko kontrolnog prozora na setvenoj sekciji. Ne zaboraviti da je jedna situacija kada se sejatica priprema za rad i proverava na uvratini. Tada rukovaoc vrši proveru rada setvenog aparata okretanjem pogonskih točkova i kontroliše popunjenost pozicije semena na setvenoj ploči. Druga situacija je kada se sejatica nalazi u radu, u setvi. Na sledećim slikama prikazani su setveni aparati koji se najčešće susreću na terenu.

Kod sejalice koje su dugo u eksploataciji i više im pouzdanost nije na visokom nivou, obavezno ugraditi elektronsku kontrolu setve. Cena sistema i ugradnja je zanemarljivo mala u odnosu na grešku koja može da se dogodi, a da se ne primeti. Problem može predstavljati napajanje sistema kod traktora starije proizvodnje, ali je i to rešivo.

Konstrukcija otvarača brazde jeste element od koga zavisi kvalitet setve i potrošnja goriva. Diskosni otvarači brazde ne samo da stvaraju manji otpor već kod tvrdih površina ili loše pripremljenih su pokazale izuzetan kvalitet rada. Dubina setve je konstantna, a grudve u zemljištu na koje nailaze seku, a ne preksaču ih kao što je slučaj sa raonim ulagačem. Vertikalno kretanje kod ovih otvarača brazde je smanjeno pa je distribucija semena ujednačnija što je jako bitno kod specifično lakog semena kao što je suncokret. Nekada se postavljaju zajedno u sklopu, diskosni i raoni otvarači brazde što je svakako dobro rešenje, ali je to više radnih elemenata i veći je otpor kretanja. Istrošeni raoni otvarači brazde ne samo da povećavaju potrošnju goriva već ne mogu da otvore brazdu na zadatu dubinu.

Kod novih sejatica novina je da odmah iza ulagača semena postoji mali točak koji pritiska seme (ovaj točak

podesiti ako je moguće da ne sabija prejako seme jer ga može lako oštetiti), a posle njega idu veliki pritiski točkovi i zatvarači brazdice. Obezbediti lako i tačno podešavanje pritiskih točkova i dubine setve preko navojnog vretena. Kod nekih konstrukcija, pre otvarača brazde postavljen je razgrtač grudvi koji treba podesiti tako da ne dodiruje površinu zemljišta ili to radi u manjem obimu. Zatvarači brazdice (nagrtaji) su dobro podešeni ako iza njih ostaje ravan red, a ne brdašce. Osim setvenog aparata, pritiski točkovi, ulagači semena i otvarači brazde su bitni za sitnija semena i specifično lakša semena.

Na kraju, kvalitet setve utvrdite nakon nicanja. Utvrditi procentualni udeo praznih mesta, duplih mesta i mesta posejana na zadati razmak. Ako je zadati razmak setve od 0,2 m, sva semena koja se nalaze bliže od 0,1 m su dupla mesta. Ona semena koja se nalaze udaljena jedna od drugih više od 0,3 m, predstavljaju prazna mesta. Dobijene podatke uporediti sa specifikacijom proizvođača ili ispitivanjima drugih korisnika.

Normu setve ili broj semena po hektaru površine podesiti pravilno prilikom setve. To je moguće izvršiti putem sledeće formule:

$$N = B \cdot 10000K \cdot C \cdot 0,01 \cdot 100 + r$$

gde je: N - setvena norma;

B - preporučeni broj biljaka po ha;

K - klijavost;

C - čistoća;

r - faktor rizika (samoprocena u zavisnosti od uslova sredine, tehničke pouzdanosti sejalice i kvaliteta semenskog materijala (najčešće se kreće od 2% do 8%).

ZAŠTITA PŠENICE I JEČMA OD ŠTETOČINA, KOROVA I BOLESTI U PRVOM DELU VEGETACIJE

Stručna podrška:
dipl. ing **Katarina Radonić**
PSS VRBAS

Pristustvo glodara dovodi do značajnih posledica

Populacija glodara u toku 2014. godine umanjila je prinos pšenice i ječma na pojedinim delovima atara do 30%

Strna žita predstavljaju strateški značajan usev u našoj zemlji. Do ostvarenja dobrih prinosa žita, susrećemo se sa mnogim problemima, od čega su najznačajnije bolesti, korovi i štetočine koji joj u manjoj ili većoj meri mogu umanjiti očekivani i planirani prinos.

U toku zime posle skidanja snežnog pokrivača, od početka februara pa do početka aprila potrebno je pregledati useve i utvrditi prisustvo glodara. Populacija glodara u toku 2014. godine umanjila je prinos pšenice i ječma na pojedinim delovima atara do 30%, a brojnost dostigla kalamitetnu populaciju. Ovako visoka brojnost zadržala se i tokom zime pa se može očekivati nastavak oštećenja i u 2015. godini.

Za tretiranje koristiti mamke na bazi cinkfosfida, bromodiolona, suradiolona i dr. **Voditi računa da se mamci odlažu u jame kako bi se sprečilo trovanje divljači.**

Zabrus tenebrioides (žitni bauljar) je u jesenjem periodu već pravio oštećenja, a mogu se očekivati i u toku proleća. Oštećenja od bauljara su trajna, usevi se ne mogu oporaviti, pa je neophodno odmah po povećanju temperatura pregledati parcele gde je setva obavljena u monokulturi, parcele koje su jesenas već bile zaražene od bauljara i parcele koje se graniče sa prošlogodišnjim žitom. Potrebno ih je tretirati odmah po uočavanju oštećenja insekticidima na bazi fenitrotiona, monokrotofosa, hlorporifosa i dr.

Žitne stenice (Eurigaster sp.) u 2014. godini uočene su na svim lokalitetima koje pokriva PSS Vrbas - opštine Vrbas, Bečej, Kula i Srbobran. Oštećenja su uglavnom uočena na parcelama pšenice pored drvoreda, šumica i šipražja. Suzbijanje treba uraditi na poljima gde se na m² uoči 3-4 primerka imaga, u proleće nakon migracije sa mesta prezimljavanja. Kod nas se tretiranja izvode na larvama III i IV stupnja. Tretiranja se obavljaju kada na m² ima 1-2 imaga, pre nego počnu oštećenja. Za hemijsko tretiranje koriste se insekticidi a.m. hlorporifosa, fenitrotiona, lambda-cihalotrina.

Na jednom delu parcela već se može uočiti zakorovljenost pre svega **gorušicom** koja se pojavila već u jesenjem periodu. Zaštita od korova može se započeti čim temperature dnevne, a i noćne prelaze 5°C. Useve treba pregledati na prisustvo korova.

Ako je potrebno sačekati da korovi niknu pa tek onda početi sa tretmanima. Faza razvoja pšenice i ječma je veoma važna, pa je tretiranja potrebno obaviti u fazi bokorenja pa do formiranja prvog kolenca. Samo mali broj herbicida se može koristiti i u kasnijim fazama

razvoja, ali ova tretiranja treba izbegavati, jer mogu da utiču na smanjenje prinosa. Herbicid i dozu primene birati na osnovu vrste korova koji dominiraju na parceli, faze uzrasta korova i faze razvoja useva. U strnim žitima se tretiraju jednogodišnji i višegodišnji širokolisni korovi.

Najčešće se tretiranje korova izvodi u fazi sredine bokorenja pa do pojave drugog kolenca kod pšenice, kada su korovi u fazi od 2-3 lista, a koriste se herbicidi na bazi 2,4 D. Za kasnija tretiranja koristiti herbicide na bazi metsulfuron-metila.

Ukoliko na parceli prevladava **palamida** (Cirsium arvense), **kamilica** (Matricaria camamila) koristiti herbicide na bazi klopuralida kada je korov u fazi rozete (15 cm).

Za tretiranje Galium aparine (**prilepača**) koristiti herbicide na bazi fluroksipir-meptil-heptil.

Za tretiranje korova u strnim žitima postoji veliki broj herbicida pa se dobrim izborom mogu suzbiti svi ekonomski značajni širokolisni korovi. ■

HERBICID CORUM ZA SUZBIJANJE KOROVA U SOJI

U poslednje četiri godine na području Južne Bačke i Jugoistočnog Banata, detektovano je i potvrđeno prisustvo rezistentnih biotipova u populacijama običnog štira (Amaranthus retroflexus) prema predstavnicima četiri hemijske grupe herbicida inhibitora enzima acetolaktat sintetaze (sulfoniluree, imidazolinoni, triazolopirimidini i sulfonil-aminokarbonil-triazolinonima).

Na osnovu utvrđene brojnosti štira, najveće štete očekuju se u reonu Južne Bačke čije se granice protežu od Čeneja na jugu do Srbobrana na severu, odnosno atara Siriga na zapadu i Temerina na istoku.

Na poljima koja se nalaze između mesta Sirig i Temerin, uključujući ceo atar Čeneja, registrovane su štete zbog slabe efikasnosti u suzbijanju običnog štira u soji, posle primene preparata na bazi herbicida imazamoks, oksasulfuron i tifensulfuron-metil. Takođe, u okolini Plandišta, biljke rezistentnog biotipa običnog štira prema ALS inhibitorima bile su u nekim slučajevima rasprostranjene na površini celih polja.

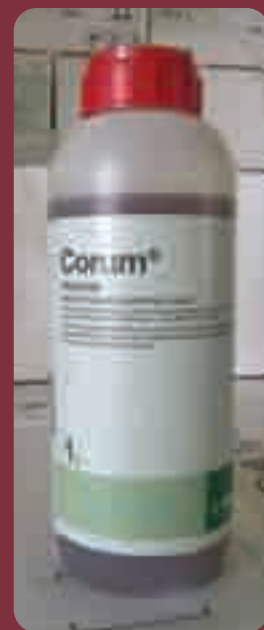
Foto: G. Malidža

Rezistentan štir u usevu soje

Ima li rešenja za štir?

Rešenje je u primeni herbicida **Corum**, herbicida dokazane efikasnosti u suzbijanju običnog štira, preparata sa kombinacijom dve aktivne materije: **480 g/l bentazona i 22,4 g/l imazamoksa za primenu posle nicanja useva soje i korova.**

Herbicid **Corum** distribuira kompanija **Victoria Logistic**. Za sve dodatne informacije, obratite se našoj stručnoj službi, timu menadžera na terenu ili pozivom Call centra. ■

ZNAČAJ PREVENTIVNIH MERA U CILJU SMANJENJA ŠTETA OD REPINE PIPE

Na pragu smo setve šećerne repe i treba se pripremiti za zaštitu od repine pipe (*Bothynoderes punctiventris*) koja je redovni pratilac ovog useva. Na području opština Sombor, Apatin i Odžaci, repina pipa stagnira poslednjih godina. Svake godine je ipak uključeno njeno redovno suzbijanje i intenzitet šteta uglavnom je u pozitivnoj korelaciji sa vremenskim uslovima u najosetljivijoj fenofazi šećerne repe, koji su poslednjih godina uglavnom nepovoljni za aktivnost ove štetočine (april i maj koji su hladni i kišoviti).

Odgovorni faktor u rešavanju problema u zaštiti šećerne repe od ove štetočine na prvom mestu jeste plodored, kojeg se poslednjih godina proizvođači repe ne pridržavaju. Veoma često imamo setvu repe u suženom plodoredu, nakon jedne ili dve godine, a poslednjih godina i u ponovljenoj setvi što može doprineti prenamnožavanju repine pipe, ali i drugih štetočina.

SUZBIJANJE NADZEMNIH ŠTETOČINA ZA PERIOD 2005-2014. NA PODRUČJU DELOVANJA PSS SOMBOR

Godina	Analizirano ha	% suzbijanih površina
2005	6329	76,8
2006.	6917	38,4
2007.	7479	42,0
2008.	6791	47,5
2009.	7125	94,0
2010.	6808	99,6
2011.	5607	73,2
2012.	6511	75,8
2013.	5827	126,0
2014.	2940	46,9

Duži niz godina napuštena je analiza zemljišta na starim repištima koja nam je davala podatke o brojnosti štetočine koja odlazi na prezimljavanje. Ovom analizom proizvođači šećerne repe mogu biti upozoreni o opasnosti ove štetočine za proizvodnju repe u narednoj godini.

U zaštiti šećerne repe od repine pipe pored poštovanja plodoreda veoma je važna prostorna izolacija kao i druge preventivne, nepesticidne mere koje mogu redukovati primenu pesticida i doprineti uspešnijoj zaštiti i proizvodnji šećerne repe.

Stručna podrška:
mr **Gordana Forgić**
PSS Sombor, Sombor

Rešavanje problema

Plodored i
prostorna izolacija

Značaj preventive

Preventivne mere
i njihov doprinos
uspešnijoj zaštiti

NAJZNAČAJNIJE PREVENTIVNE MERE I NJIHOVO DELOVANJE

1. LOVNI POJASEVI

- gusto posejana repa na ivičnim delovima novog repišta

Ova mera se preporučuje na onim površinama koje se graniče sa starim repištem. Taj pojas je barijera za ovu štetočinu gde se ona zadržava i sprečava se njeno razilaženje dublje u parcelu, čime se tretiranja ograničavaju na ivične delove parcele.

2. BLAGOVREMENO IZVLAČENJE LOVNIH KANALA - i oko starih i oko novih repišta (slika 1.)

Lovni kanali su mera sakupljanja repine pipe dok ne počne da leti čime se sprečava zaseljavanje novih repišta, a takođe se smanjuje populacija ove štetočine. Ovom merom moguće je uništiti 80-90% repine pipe godišnje. U kanale

treba aplicirati insekticidne granule i to: a.m. hlorpirifos, fenitrotion + malation, teflutrina... Količina granula u kanalima trebala bi da bude najmanje 50 grama po dužnom metru.

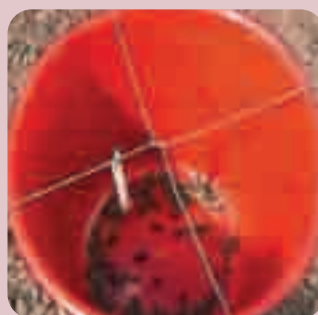
3. POSTAVLJANJE FEROMONSKIH KLOPKI (slika 2.) na novoposejanim repištima u cilju praćenja prisustva štetočina:

- Otkrivanje žarišta i promene u njima
- Olakšana zaštita šećerne repe od repine pipe
Feromonske klopke treba postavljati na kritičnim mestima na parceli - breg, ivični delovi parcela...

4. OBAVEZNA SVAKODNEVNA DEŽURSTVA U NAJTOPLIJEM DELU DANA (od 11-16 časova)

Slika 1. Lovni kanali

Slika 2. Feromonske klopke

OPASNOST OD ZEMLJIŠNIH ŠTETOČINA

Utvrđivanje brojnosti štetočina

Pregledom zemljišta pred setvu, opredeljujemo se za program zaštite od žičara koji će biti primenjen

Za predstojeću setvu suncokreta proizvođači ne mogu na tržištu obezbediti seme suncokreta tretirano sa insekticidima za zaštitu od zemljišnih štetočina, čime mogu direktno ugroziti svoju proizvodnju. Na žalost, na velikom delu terena Vojvodine, potpuna je nepoznanica koja je brojnost zemljišnih štetočina na parcelama, naročito na onim planiranim za setvu suncokreta, šećerne repe, pre svega larvi žičara i grčica, što predstavlja veliku opasnost za buduće sklopove useva. Rešenje, bez obzira na kratak rok do setve, postoji. Rešenje Vam preporučuje naša stručna služba.

Setva prolećnih useva je najvažniji zadatak koji nas čeka u narednom periodu. Od kvaliteta same setve, zavisice i sprovođenje mnogih agrotehničkih mera tokom vegetacije, kao i prinosi gajenih useva. Na putu od setve do žetve čekaju nas mnoge prepreke.

Prva prepreka je zabrana tretiranja semena suncokreta, kukuruza i šećerne repe insekticidnim preparatima za zaštitu od zemljišnih štetočina. Druga je svakako, povećana brojnost zemljišnih štetočina na terenu.

Kao što je poznato, EU je 2013. godine donela odluku o dvogodišnjoj privremenoj zabrani primene tri aktivne materije iz grupe neonikotinoida (a.m. imidakloprid - preparat Gaucho, a.m. klotianidin - preparat Poncho i a.m. tiametoksam - preparat Cruiser), dok se ne dokaže njihovo dejstvo na pčele. Kod nas su zbog usklađivanja naših propisa sa propisima Evropske unije, takođe privremeno zabranjeni insekticidi za tretiranje semena poput Poncha, Gaucha, Cruisera koji su prethodnih godina korišćeni za zaštitu protiv zemljišnih štetočina, pre svega žičara i grčica.

Semena suncokreta svih domaćih i stranih semenskih kuća proizvedenih za ovu sezonu su BEZ NANEŠENIH INSEKTICIDA.

Kada se štete od zemljišnih štetočina uoče tada se ništa ne može uraditi, jer je šteta već učinjena kroz proređen sklop. Da do toga ne bi došlo, potrebno je utvrditi brojnost zemljišnih štetočina na parcelama pre setve i na osnovu brojnosti larvi, odlučiti se za mere borbe koje će se sprovoditi.

Na terenu je nepoznata brojnost zemljišnih štetočina prouzrokovana pre svega prošlogodišnjom kišnom godinom kao i nepoznavanjem brojnosti iz prethodnih godina, jer je danas malo preduzeća koja posle žetve strnih žita rade zemljišne probe. Stoga preporučujemo da se upravo sada proveriti brojnost štetočina u zemljištu, pre svega na parcelama na kojima je i u prethodnim godinama bio proređen sklop zbog povećane brojnosti štetočina, na neobrađenim parcelama (livade, lucerišta), parcelama sa primenjenom redukovanom obradom u poslednjih nekoliko godina, parcelama gde su predusevi strna žita. Zemljišne štetočine (žičari, grčice), provode u stadijumu larve više godina na istim parcelama. Žičari, koje su ujedno i najznačajnije štetočine naročito kod suncokreta, mogu naneti velike štete, naročito larve druge i treće godine starosti.

Larve žičara u jesen i zimi migriraju u dublje slojeve zemljišta, a sa povećanjem temperature zemljišta u proleće, vraćaju se prema setvenom sloju gde prave štete hraneći se novoformiranim korenima mladih biljaka, čime mogu desetkovati sklop biljaka i direktno uticati na prinos.

Čim to uslovi zemljišta dozvole, treba pristupiti utvrđivanju brojnosti larvi pregledom zemljišta. Utvrđivanjem brojnosti žičara, možemo tačno znati i odrediti da li nam je potrebno samo tretiranje semena insekticidom ili je potrebno koristiti neki od zemljišnih insekticida. Prilikom utvrđivanja brojnosti moramo voditi računa da to ne obavimo prerano, već da tu radnju uradimo neposredno pre setve suncokreta. Pregled zemljišta se sastoji od kopanja jama 25cm x 25cm dubine 30cm na težim zemljištima i 50cm x 50 cm na lakšim zemljištima, gde je po hektaru potrebno iskopati 8 jama. Iskopanu zemlju staviti na najlon i pregledati, pronađene larve žičara i grčica staviti u bočice sa alkoholom.

Larve žičara

Utvrđena brojnost po jednoj manjoj jami množi se sa 16, a sa 4 kod većih. Sabiraju se brojnosti sa svih uzetih jama po ha, i zbir svih utvrđenih štetočina podeli sa brojem jama po hektaru, i to predstavlja njihovu brojnost po m².

Metode borbe protiv larvi zemljišnih štetočina zavise od njihove brojnosti. Kritična brojnost za suncokret je do 2 larve/m² druge i treće godine starosti. Ukoliko se utvrdi prosečna brojnost od 2-3 larve po metru kvadratnom, predlaže se tretman semena nekim od dozvoljenih insekticida. Ukoliko je brojnost od 5-20 larvi po m², preporuka je da se uradi i tretman semena i primena zemljišnih insekticida u količini od 50% od ukupne preporučene količine, zajedno sa setvom i primenom depozitora u trake u zoni redova. Ukoliko je brojnost veća od 20 larvi po m² mora se izvršiti inkorporacija zemljišnih insekticida na celoj parceli u preporučenoj količini.

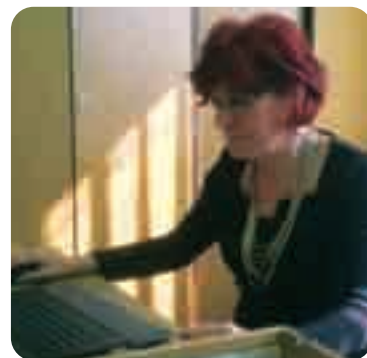
Dozvoljeni preparati i količina primene:
u kukuruzu :

- Force 20 SC - primena za tretiranje semena u količini od 0,15 l /100 kg semena
- Semafor - 20 ST - doza primene za tretiranje semena 0,3 l/100 kg semena
- Galition G 5 - za tretiranje u kombinaciji sa tretiranim semenom u količini 20-25 kg/ha upotrebom depozitora u trake ili 40kg/ha inkorporacijom po celoj površini parcele pre setve u suncokretu:
- Semafor - 20 ST - doza primene 0,2 l /100 kg semena suncokreta uz 600-700 ml vode

Uz poznavanje brojnosti zemljišnih štetočina može se direktno uticati na smanjenje troškova proizvodnje i zaštitu životne sredine.

ZNAČAJ PROGNOZNO-IZVEŠTAJNE SLUŽBE VOJVODINE

Prognozno-izveštajna služba Vojvodine obeležila je krajem februara u Novom Sadu pet godina rada. Ovim povodom su pored predstavljenih rezultata rada službe izneti i podaci o trenutnom stanju strnih žita, pojavama i problemima koje su nanele nastale bolesti i to konkretno na teritoriji srednjeg Banata, ali i cele Vojvodine.

dipl. ing **Snežana Parađenović**
koordinator
prognozno-izveštajne
službe Srednjeg Banata

Organizacija

Rad na tri nivoa u sistemu koji je sačinjen od 12 regionalnih centara

Dobra saradnja na terenu

Poljoprivredni proizvođači primenjuju preporučene mere

Funkcionisanje prognozno-izveštajne službe Vojvodine za region Zrenjanina na terenu u rukama je diplomiranog inženjera zaštite bilja, Snežane Parađenović koordinatora ove službe za Srednji Banat. Kako Snežana kaže, Prognozno-izveštajna služba organizovana je kao sistem dvanaest regionalnih centara kojima rukovodi Pokrajinski centar za prognozu. "Mi radimo na tri nivoa odnosno vršimo monitoring štetnih organizama, monitoring samih useva i monitoring meteoroloških uslova, od momenta setve do momenta žetve na teritoriji cele Vojvodine, svaki Regionalni centar za područje koje teritorijalno pokriva", ističe Snežana i dodaje da postoje meteorološke stanice koje su pozicionirane u samom usevu, "koje nam ukazuju na dužinu vlaženja lista pšenice, na meteorološke parametre koji su na toj parceli, kako bi bili u što bližoj vezi sa samim usevom, sa jedne strane, a sa druge strane ciklusom i biologijom razvoja bolesti". Prema njenim rečima, postoje tri takva punkta na teritoriji Srednjeg Banata za praćenje bolesti strnih žita, u Lukićevu, Toraku i Hetinu.

Rad službe bazira se na identifikaciji bolesti strnih žita na različitim lokalitetima. "Na njima imamo različitu agrotehniku, različiti sortiment, a sve kako bismo mogli da pratimo stanje na celom terenu, pratimo zdravstveno stanje i intenzitet infekcije u sortnom ogledu strnih žita, gde su sve sorte gajene u istim agroekološkim uslovima. Prati se lisna pegavost, pepelnica, mrežasta pegavost, fuzarijum, lisna i žuta rđa...", objašnjava Snežana.

Kako saznajemo, Regionalni centar saraduje sa kolegama osmatračima sa terena srednjeg Banata sa kojima pokrivaju preko 247.000 ha. Kao treći segment rada službe, Snežana navodi fungicidne ogleda, koji su kako kaže locirani oko meteoroloških stanica, u proizvodnim uslovima, na parcelama kod osmatrača. "Cilj ogleda nije ispitivanje efikasnosti preparata već praćenje odgovora biljke, praćenje praga štetnosti kada treba odraditi tretman", posebno naglašava Snežana i dodaje: "Za fuzarijum smo dokazali za svih ovih pet godina koliko radimo, da je pravo vreme primene na početku cvetanja (slika 1). Svako kašnjenje podrazumeva lošije rezultate. Mi radimo četiri ponavljanja, kontrolnu parcelu i imamo različito vreme tretmana. Najbolji rezultati su kada se tretman fungicidima obavi na samom početku cvetanja kada se na sredini klasa pojave prvih antera. Proizvođači često previde početak cvetanja, čekaju pojavu većeg broja antera da bi uradili tretman, time već kasne i neće imati dobar efekat tretiranja".

Po pitanju rada službe na terenu i odnosa sa poljoprivrednim proizvođačima, Snežana kaže da su izuzetno zadovoljni primenom preporučenih mera. U prošloj godini na ovaj način ostvaren je niži nivo infekcija, poljoprivredni proizvođači pravovremeno koriste preparate, prate stanje useva i shodno preporukama vrše tretmane. Jako je bitno da su proizvođači uočili da proizvodnja strnih žita nije više na nivou po principu poseješ, uradiš neki fungicid, herbicid i završio si posao. "To je danas pažljiv, studiozan momenat praćenja useva koji vodi onom krajnjem cilju koji je i svima najvažniji, a to je ekonomska isplativost proizvodnje", posebno naglašava Snežana.

Jedan od značajnijih momenata u komunikaciji sa poljoprivrednim proizvođačima jeste obaveštavanje o blagovremenom tretiranju. U tom procesu postoji nekoliko nivoa informisanja koje služba primenjuje a Snežana ih konkretno i navodi: "Svakog četvrtka imamo obraćanje preko KTV Zrenjanin i TV Santos - lokalnih televizijskih stanica, koristimo nedeljni, lokalni časopis Zrenjanin, web sajt prognosno-izveštajne službe Vojvodina sa preporukama, emisiju „Zelena prognoza“ na RTV, SMS poruke-preporuke koje dostavlja Pokrajinski centar PIS-a koji se šalje poljoprivrednim proizvođačima. Inače, strna žita pregledamo jednom nedeljno, na 5-7 dana, a u vreme približavanja samog tretmana na 2 dana."

Snežana nam je navela i konkretan primer koji pokazuje da saradnja sa proizvođačima daje dobre rezultate, te je prošle godine na terenu, zahvaljujući preporuci, za tretman pšenice ostvarena ušteda od 1,5 miliona dinara. "Tu pre svega mislim da se prskanje vrši samo onda kada je to zaista potrebno. I posebno važno, nema loših preparata za zaštitu bilja, samo zavisi kakvo mi delovanje od njih želimo, na kom nivou intenziteta bolesti intervenišemo, kakvi su meteorološki uslovi pre i posle primene preparata i sl." istakla je Snežana.

Primer prošlogodišnjeg velikog prisustva žute rđe, poslužio nam je da saznamo da je na njenu masovnu pojavu uticalo promašeno vreme tretiranja ove bolesti ali i korišćenje manje adekvatnih preparata. "Žuta rđa i lisna rđa su dve rđe koje su uočene na našem terenu, ali agresivnija pojava žute rđe prošle godine, napravila je veći problem proizvođačima nego inače", potvrđuje Snežana i dodaje da su praćenjem i radom u 2013. godini imali drugačiju manifestaciju rđe na drugačijem sortimentu dok je u 2014. godini do pojave rđe došlo u drugom sortimentu.

Osetljivost je više bila izražena kod domaćeg sortimenta. "Jako je bilo važno odrediti pravi momenat kada je trebalo odraditi fungicidni tretman. Rezultate našeg rada na ovu temu prezentovali smo i na stručnom skupu održanom za vreme Sajma poljoprivrede, odnosno prikazali na Danima polja strnih žita i zaštite bilja PSS Zrenjanin. U ogleđima Stručne službe bio je zastupljen širok sortiment domaćih i stranih kompanija, obavljen je fungicidni tretman na nivou infekcije koji je ispraćen od strane prognosno-izveštajne službe što se pokazalo kao evidentnim da smo odredili pravi momenat za tretman, odnosno da su te „osetljive“ sorte, tretirane u pravo vreme, dale visoke prinose", napominje Snežana. Na žalost, kako kaže, često proizvođači vežu fungicidni tretman sa herbicidnim tretmanom, zbog ekonomskog momenta i smanjenja gaženje (nedostatak stalnih tragova koji bi omogućili nesmetani broj ulazaka u parcelu), što je pogubno. A kako smo saznali, zbog smanjenja uslova koji odgovaraju bolestima, bolje je ipak prvo uraditi herbicidni tretman, osloboditi gajenu biljku konkurencije, korova, smanjiti vlažnost, a potom uraditi fungicid po preporuci PIS-a.

Kada je najkonkretnije reč o pšenici, saznali smo da je sezona 2014/2015 veoma specifična zbog neujednačenog stanja pšenice zbog razvučenog vremena setve počev od oktobra sve do kraja novembra. Iako su pojedine parcele i usevi vrlo dobri, ima parcela koje se nalaze u dosta lošem stanju. Visoke temperature do sredine decembra prouzrokovale su intenzivan rast pšenice, ali i pojavu bolesti. "Početkom oktobra, preciznije 3. oktobra 2014., detektovali smo na korovskoj flori visok nivo inokuluma žute rđe (slika 2). Očekivali smo infekciju koju smo i konstatovali između 18. i 23. novembra 2014. na jednom do dva lista u vidu pojedinačnih uredosorusa. Pregledom useva tokom januara i februara, zapaženo je prisustvo i žute i lisne rđe. Uredosorusi su veoma mali, nerazvijeni... O kojoj je rđi reč i koja će prevladati, vreme će pokazati" kaže Snežana.

Trenutna situacija po pitanju bolesti ukazuje na to da je siva pegavost lista trenutno dominantna bolest pšenice (slika 3.), ali da nivo infekcije zavisi od lokaliteta i osetljivosti sortimenta.

"Kod pregleda biljaka je veoma važno utvrditi broj obolelih biljaka, broj obolelih listova, kao i intenzitet infekcije na tim listovima. Septorija je bila mahom pozicionirana na donjim listovima, prisutna na 2-3 lista.

Slika 1. Fuzarijum na klasu pšenice

Slika 2. Žuta rđa na spontanoj flori

Slika 3. Siva pegavost lista

Krajem decembra i početkom januara, pad temperatura do -15°C, odrazio se na lisnu masu koja nije bila pokrivena snegom tako da je došlo do promrzavanja vršnih delova listova. One biljke koje su posejane početkom novembra su stradale najviše, a posledice će biti u usporen rast i niži prinosi”.

”Trenutno stanje na osnovu pregleda koji je obavljen u prvoj dekadi marta, nakon prihrane useva, ukazuje na to da generalno žita veoma dobro izgledaju na mestima gde su naše pozicije monitoringa. Vratila im se kondicija sa izvršenom prihranom. Što se tiče prisustva bolesti, pšenica odbacuje donje listove gde je najviše prisutna septorija. Na listovima iznad čvora bokorenja, infekcija sive pegavosti lista se kreće između 12 -20%”, objašnjava Snežana.

Kada je u pitanju Pepelnica (slika 4.), od Snežane saznajemo da je uočena na 2 do 4% biljaka, da je procenat zaraženih listova mali, i da je infekcija prisutna na pojedinačnim listovima. ”Nivo infekcije na listu je 2,75 do 3,5%. Nakon odbacivanja listova i izvršene prihrane, pepelnica je konstatovana u tragovima. Slična situacija je i kada govorimo o rđi”, dodaje Snežana.

Slika 4. Pepelnica pšenice

Od stručnjaka kakav je Snežana dobili smo i značajne informacije u vezi sa generalnim preporukama za naredni period kojih bi poljoprivredni proizvođači trebalo da se pridržavaju. Ono što je posebno naglasila jeste to da je jako važno ispratiti nivo infekcije do

prvog kolenca. ”Smatramo da se ništa ne treba raditi do pojave prvog kolenca. To je donji minimum za tretman, a kasnije je važno pratiti bolesti i odrediti vreme za tretman, pre svega u slučaju osetljivog sortimenta na infekcije rđom (slika 6. i slika 7.). Sa rđom stvari treba posmatrati drugačije i možda će biti neophodno obaviti raniji tretman u odnosu na prethodnu godinu a sve u zavisnosti od procenta napadnutih biljaka koje imamo na parceli. Sa septorijom (slika 5.) i pepelnicom se može čekati do drugog kolenca i to je prag štetnosti koji smo mi potvrdili i utvrdili, kada se na listu drugog kolenca pojavi infekcija 5-10%. I da nivo zaraženih biljaka na parceli bude do 10%. To je znači prag štetnosti do kog se može čekati što se tiče septorije”, objašnjava Snežana.

Slika 5. Siva pegavost lista

Na pitanje da li će biti teško proceniti pravo vreme prvog tretmana zbog različitog vremena setve, te dati preporuku, Snežana nam je objasnila sledeće: ”Naš zadatak je da ispratimo sve rokove setve, sav sortiment koji je prisutan na našem terenu. Biće dosta razlika po pitanju infekcija. Prihrana je svakako odložila vreme pojave infekcija. Siva pegavost ima dug period inkubacije, koji je oko 14 do 21 dan nakon koga se manifestuju simptomi. Naš posao je vrlo odgovoran i iza našeg rada stojimo. Pratimo meteorološke uslove, dužinu inkubacije i nivo infekcije, na osnovu čega ćemo moći da damo precizne informacije. Obavićemo što više možemo vizuelnih pregleda, proširićemo naše pozicije monitoringa, broj sorti, a i ječam takođe pratimo pored pšenice. Zaključak je da moraju da se obilaze usevi, prate naše precizne informacije kako bi problem sa patogenima bio uspešno rešen”. ■

Slika 6. Žuta rđa na listu

Slika 7. Žuta rđa na plevici

Slika 8. Mrežasta pegavost ječma

traži pravo

zemlja

đubrivo

Azotno đubrivo

FORTE

FORTE 20

FORTE 30

FERTIL

Agrotim

VICTORIALOGISTIC

AGROTIM VICTORIA LOGISTIC, Hajduk Veljkova 11, 21112 Novi Sad

tel. +381 21 4886 543, fax +381 21 4895 490, CALL centar 0800 333 330, www.agrotim.rs